...Н ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

...П(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 141 (6070) ИЮЛИИН 14 ПЯТНИЦА 1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

Стокгольмско Уряада гар табилга манай ороной бүхы районуудта дэлгэрбэ.

Гар табилгын амжалтатай ябаса хадаа өөрынгөө правительствода, большевистскэ партида ба эб найрамдалай туг баригша агууехэ хүн — нүхэр Сталинда советскэ арадай үнэн сэхэ байһанай, советскэ общественной морально-политическэ нэгэдэлэй түгэс хүсэтэ демонстраци мүн.

Тэжээл бэлэдхэлгэдэ хамаг хүсэеэ табиха

...анай республикын колхозуудай ...уһа мал жэлһээ жэлдэ үдэжэ, ...өө һураггүй олон болоо. Энэ ...аа манай эндэхи колхозуудай ...хидхэлэй-ажахын талаар саа...даа бүхэжэхэ, Эхэ орондоо эдеэ ...лой зүйлнүүдые элбэг дэлбэ...р үгэхэ ябадал хангана.

...олхозно ниитын һүрэг малые ...м саашадань олошоруулха, тэ...эй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ ...шэ бидэнэй шухалын шухала ...рилгонуудай нэгэн мүн. Энээнэй ...ада тэжээлэй бата бэхи база ...гуулга хадаа бидэнэй мүнөө...р хэхэ тон харюусалгатай ажал ...оно. Тиимэһээ партиин Цент...льна Комитет, СССР-эй Ми...стрнүүдэй Совет энэ жэлэй үбһэ ...ряалгын айхабтар ехэ ажахын ...литическэ удхашанартай бай...е онсо тэмдэглэһэн байгаа.

...Парти ба правительствын энэ ...бари хадаа малажалта манай ...спубликада тон ехэ удхатай ...имэһээ энэ жэлэй үбһэ ху...алгые хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхи...йгээр, үндэр хэмжээндэ үнгэргэ...н түлөө республикын колхозууд ...маг хүсэеэ хандуулха ёһотой.

Һаяхан үнгэрһэн ВКП(б)-гэй Об...стной Комитедэй хоёрдохи пле...м хадаа энэ жэлэй үбһэ хуряал...е яажа эмхидхэхэб гэһэн тодор...й заабаринуудые үгэһэн байгаа. ...дэ заабаринуудые дүүргэн, пар...йна организацинууд, колхозно ...ммунистнууд болон комсомоле...уд хүдөөгэй бүхы хүн зониие ...ряалгын эдэбхитэй хүдэлмэридэ ...баадуулха, тэдэнэй эмхитэй ...жалые хангаха ёһотой.

...Мүнөө үбһэ тэжээл бэлэдхэл...н эгээл таатай зохид саг ерээ. ...э үедэ эмхитэйгээр ажаллажа ...һан колхозууд нилээд ехэ наб...һатай тэжээл бэлдээд, силос ...раха түсэбөө дүүргээд, үбһэ ху...алгын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр ...лгэрүүлжэ байна. Энэ талаар ...айгал шадарай гурбан аймагууд ...эшээ боложо үгэнэ. Тэндэ ногоон ...ргаагүй, набшаһан үгы гэжэ шал...аха ябадал байхагүй. Тэндэхи тү...үү колхозууд хүдөөгэй хүн зониие ...лоор эмхидхээд, үбһэ тэжээл бэ...лэдхэлгые хэзээдэшье үзэгдөөгүй ...ргэнөөр ябуулжа байна.

Үбһэ хуряалгые иимэ үргэн да...айсатайгаар хаа хаанагүй ябуул...а хэрэгтэй. Юуб гэхэдэ, мүнөө ...эгэшье үдэр гээхэ гээшэ тэжээл ...бэлэдхэлгын түсэбые таһалдуулха, ...үбэлдөө үхэр малаа үргүүлхэ ба ...хүүлхэ гэһэн аюултай. Тиин иимэ ...аюулда хүргэхэ эрхэ хэндэшье үг...өөгүй байна.

Бидэнэр үнгэрэгшэ үбэл олон колхозуудай үбһөөр дутаһан, үхэр ...малай хоролто яһала ехээр боло...һон ябадалһаа большевистскэ һур...гаал абаха ёһотойбди. Бидэнэр ...малшад, мэргэжэлтэд, колхозуудай болон аймагуудай хүтэлбэрилэг...шэд хадаа большевистскэ парти болон советскэ правительствын ...үмэнэ, бүхы дэлхэй дээрэ эб най...рамдалай тугые барижа ябаһан ...агууехэ советскэ арадай үмэнэ хэ...ды ехэ харюусалгатай байһанаа ...хүсэд мэдэржэ, колхозно ниитын ...малажалай саашадаа хүгжэхын ...түлөө хамаг хүсэеэ үгэхэ, бүхы ...хэмжээнүүдые абаха ёһотойбди.

Гэбэшье, мүнөө сагай шухала эрилтэнүүдые ойлгожо байгаад, хэрэг дээрээ тэжээл бэлэдхэлые тоохогүй ба тэрээндэ хайша хэрэгээр хандаха гэһэн гүрэндэ харша хорото ябадалнууд мүнөөшье үзэгдэжэ байна. Тэрэ юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, зарим хүтэлбэрилэгшэд болбол үбһэ ногоон үшөө ургаадүй, үбһэ хуряалгые эхилхэнь үшөө эртэ гэхэ мэтээр шалтадаг. Энэ шалтаг билтагай шанар шэнжые саагуурнь абажа үзэхэ юм болоо һаа, тэжээл бэлэдхэлгые таһалдуулха, ниитын малые тэжээлгүйгөөр орхихо гэһэн удхатай.

Үнгэрөөшэ үбэл Зэдын, Сэлэнгын, Иволгын колхозууд үбһэ тэжээлээр хэды шөнээн дутаһаниинь, тэндэ малай хэды шэнээн хоролто болоһониинь мэдээжэ. Гэбэшье эдэ аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд үнгэрөөшэ жэлэй убэлжэлгэһөө зохихо тобшолол хэжэ абаагүй, өөһэдынгөө ажахын болон политическэ алдуунуудые хооһоор мэдэрээд лэ, хэрэг дээрээ шухала хэмжээнүүдые абаагүй байна.

Энээн тухайнь тус аймагуудай нобшоржо байһан ябадал, үбһэ хуряалгада олон зониие гаргаагүй, үнэндөө тэжээл бэлэдхэлгые хойшонь татажа байһан ябадал гэршэлнэ. Үбһэ ногооной хэды һайн ургаһаншье һаань, үбһэ сабшалгые июнь соо эхилхэ гэжэ партиин айкомой пленум дээрэ тусхай тогтоол гаргаһаншье һаа, Иволгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд үбһэ хуряалгые мүнөө болотор эхилээдүй шахуу байна. Аймагай хүтэлбэрилэгшэдэй иимэ һанаа амар һуухада колхозуудайншье хүтэлбэрилэгшэд харюусалгагүй ябадал гаргана. Тэндэхи зарим колхозууд, жэшээлхэдэ Сталинай нэрэмжэтэ, «Майн 1» ба бусад, үбһэ сабшалгые эхилээгүй байхаһаа гадна, тэрээндэ бэлэдхэлээшье дүүргээгүй байха юм. Үбһэ ногоон ургаадүй, саг эртэ гэһэн ябадалые мүн Сэлэнгын аймагай хүтэлбэрилэгшэд баримталжа байна. Тэдэнэр набшаһата тэжээл суглуулха талаар нилээд ехэ түсэбтэйшье һаа, тэрэниие дүүргэхэ тушаа өөдтэй юумэ хээгүй. Сэлэнгын аймаг үбһэ сабшалгые, силос даралгые мүнөө болотор эхилээгүй.

Энэ хадаа колхозно ниитын һүрэг малые олошоруулха тушаа оролдоһон ябадал бэшэ. Энэ хадаа зарим хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө тэжээл бэлэдхэлгын түсэб дүүргэхэ ябадалда харюусалгагүйгөөр хандажа байһан ябадал мүн. Иимэ харюусалгагүй зарим нэгэ хүнүүдэй гэмээр ниитынгээ малые тэжээлгүй орхижо яабашье шадахагүйбди.

Партийна болон советскэ органууд тэжээл бэлэдхэлгын түрүүшын үдэрнүүдтэ үзэгдэжэ байгаа иимэ эмхи гуримгүй ябадалые дары усадхаха, тэжээл бэлэдхэлгэдэ хамаг хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой. Партийна организацинууд тэжээл бэлэдхэлгын хэрэгые өөрынгөө хиналтада абаад, тэрэниие үдэр бүриин хүтэлбэреэр хангаха уялгатай.

ВКП(б)-гэй ОБКОМДО

Һаяхан ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол «Улан-Удэ городто зунай худалдаа наймаанай хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэһэн тухай» асуудалые зүбшэн хэлсэбэ.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро түргэн гутадаг продуктнуудые, унда харяадаг зүйлые болон мороженые город соо худалдаха ябадалай ехэхэн дутуу дундануудтай байһыень тэмдэглэбэ.

Улан-Удэ городто зунай үеын худалдаа наймаанай хангалтагүйгөөр эмхидхэгдөһэнэй түлөө республикын худалдаа наймаанай министр нүхэр В. Б. Танхаев, столовонуудай Улан-Удын трестын директор нүхэр В. Ф. Роговой ба Бурмонторгын директорые орлогшо нүхэр И. Н. Поздняков гэгшэдтэ партийна зэмэ тохогдожо, түргэн һутадаг продуктнуудые, унда харяадаг зүйлнүүдые болон мороженно худалдалгын дутуу дунданууды тон богони болзор соо усадхахыень ба мүн рознично худалдаа наймаанай газарнуудта, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудта ажалшадые хангалгын культурые дээшэлүүлхыень тэдэндэ дурадхагдаба.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол унда харяадаг алкогольгүй зүйлнүүдэй үйлэдбэрилгые муугаар эмхидхэһэнэй түлөө республикын эдеэ хоолой промышленностиин министр нүхэр Н. П. Красильниковта зэмэ тохожо, унда харяадаг алкогольгүй зүйлнүүдые ехээр гаргаха ба тэрэнэй шанарые дээшэлүүлхыень тэрэниие уялгалаа.

ВКП(б)-гэй Обкомой бюро болбол городой худалдаа наймаанай организацинуудай хүдэлмэриин хойноһоо ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр И. И. Логушкин, Улан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялгые дүүргэгшэ нүхэр Е. Г. Таряшинов гэгшэд хангалтагүйгөөр хиналта хэнэ гэжэ заагаад, ВКП(б)-гэй горкомой болон горсоведэй гүйсэдкомой хүдэлмэридэхи энэ ехэхэн дутагдалые усадхахыень тэдэнһээ эриһэн байна.

СТОКГОЛЬМСКО УРЯА ДОРО 96.360.866 СОВЕТСКЭ ГРАЖДАНИНУУД ГАРАА ТАБИБА

Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедтэ

Атомна зэбсэгые хорихо тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын Комитедэй Уряа доро гар табилга тушаа СССР дотор дэлгэрһэн кампани хадаа, эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедтэ ороһон мэдээсэлнүүдэй ёһоор, имагта бүгэдэарадай шанартай болобо.

Кампаниин эхилхэһээ хойшо, тодорхойлон хэлэбэл, июниин 30-һаа июлиин 10 хүрэтэр, Советскэ Союз дотор Стокгольмско Уряа доро 96.360.866 советскэ гражданинууд гараа табиба.

Уряа доро гар табилгые суглуулга ороной хамаг бүхы районуудта, городтошье, мүн деревнидэшье дэлгэрбэ. Эб найрамдалые хамгаалгын Советскэ Комитедтэ туһалха Комиссинуудһаа абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор, ороной олон тоото промышленна томо центрнүүдтэ—*Москвада, Ленинградта, Киевтэ, Минскдэ, Бакуда, Тбилисидэ, Ташкентдэ, Ригадэ, Сталинградта, Новосибирскдэ, Свердловскдэ, Горькидо, Харьковта, Куйбышевта, Казаньда, Одессадэ, Сталинодо, Ростовто* олонхи гражданинуудынь Уряа доро өөһэдынгөө гарнуудые табиба.

Гар табилгые суглуулга Советскэ Союзай бүхы союзна ба автономно республикануудта амжалтатайгаар ябуулагдажа байна. Манай олонациональна ороной бүхы арадууд болбол атомна зэбсэгые хорихо ба агрессиин болон хүнүүдые олоорнь хюдалгын энэ зэбсэгые түрүүлэн хэрэглэһэн тэрэ правительствые сэрэгэй гэмтэн гэжэ соносхохо тухай уряалые нэгэн һаналтайгаар дэмжэнэ.

Гар табилгые суглуулха кампани хаа хаанагүй тон ехэ политическэ ба ажалай дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. Суглаанууд ба митингнүүд дээрэ зуугаад мянган советскэ хүнүүд үгэ хэлээ. Хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци, советскэ эхэнэрнүүд ба залуушуул болбол Советскэ правительствын эб найрамдалай политикые халуунаар һайшаажа, эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай хэрэгые, бусад оронуудай арадуудтай суг хамта, СССР-эй ажалшадай хамгаалхаар нэгэн һаналтайгаар бэлэн байһан тухайгаа мэдүүлнэ.

Советскэ хүнүүд болбол Кореядэ сэхэ интервенци хэжэ эхилһэн дайнай американска һүжэрөөгшэдэй ябуулгые олониитын митингнүүд ба суглаанууд дээрээ буруушаажа, эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадта эсэргүү зэбсэгтэ агресси болюулхые эринэ.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын Комитедэй Уряа доро гараа табихадаа советскэ хүдэлмэришэд, колхознигууд, интеллигентнэ ажалай хүдэлмэрилэгшэд эб найрамдалай хэрэгые хамгаалха халуун хүсэлтэй байһанаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түшэг тулгуури болоһон Советскэ гүрэнэй хүсэ шадалые бүхэжүүлхэ ябадалда зорюулагдаһан шэн зоригто ажалаараа баримтална. Фабриканууд ба заводууд дээрэ, колхозуудта, МТС-үүд ба совхозуудта ажалшад болбол эб найрамдалай стахановска вахтануудта жагсана, үйлэдбэриин түсэбүүдэй үлүүлэн дүүргэгдэхэ, продукциин шанарые дээшэлүүлхэ ба юумын үнэ сэнгэй доошолуулагдаха ябадалые туйлана. Ургаса хуряалгые эхилһэн манай ороной районуудта гүрэндэ таряа тушаалгые болзорһоонь урид дүүргэхэ ябадал эмхидхэгдэнэ.

СССР дотор Стокгольмско Уряа доро гар табилгын иимэ амжалтатайгаар ябажа байһан ушар хадаа советскэ общественной морально-политическэ нэгэдэлэй, өөрынгөө правительствода, большевистскэ партида ба эб найрамдалай тугые барижа ябаһан агууехэ хүн нүхэр **Сталинда** советскэ арадай үнэн сэхэ байһанай хүсэтэ демонстраци болоно.

Атомна зэбсэгые хорихо тухай эб найрамдалай тала баригшадай Саг үргэлжын Комитедэй Уряа доро гар табилгые суглуулха ажал үргэлжэлһөөр.

СССР-эй арадууд эб найрамдалай түлөө голосовална

Үдэр бүри городууд болон тосхонуудта олон хүнүүдэй хабаадалгатай хэдэн зуун митингнүүд үнгэргэгдэжэ, советскэ хүнүүд Стокгольмско Уряа доро хэдэн мянгаад мянгаад гар табилгануудые хэнэ.

Советскэ хүнэй гар табилга бүхэн—эб найрамдалай лагериие толгойлон байгаа манай агууехэ Эхэ ороной ажалай шэнэ шэнэ илалтануудай бата найдабари мүн.

Белоруссида Брест-Центральнын паровозно деподо болоһон митинг дээрэ солото машинист нүхэр Лось үгэ хэлээ.

—Хүнүүдэй ажабайдалай үнэтэй байһан хадань. минии агууехэ Эхэ ороной городууд ба тосхонуудай үнэтэй байһан хадань, би Стокгольмско Уряада гараа табинаб,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Эхэ оронойнгоо түлөө, инаг Сталинай түлөө эб найрамдалай хэрэгэй түлөө ажаллахадаа хүсэ шадалаа гамнахагүйб. Августын 1 хүрэтэр найман хүндэ составуудые жолоодожо, алмаһан түлишөөрөө гурбан поездые ошохо газартань хүргөхэб гэһэн уялга абанаб.

Ростовско областьдо алдаршаһан «Красный Октябрь» колхоздо болоһон митинг дээрэ колхозник Павел Степанович Арыщенко үгэ хэлээ.

—Трумэн ба черчилльнүүд дэлхэй дээрэ шэнэ шуһата дайниие үүсхэжэ, баһа дахин олон миллион хүнүүдэй ажабайдалые хаһаха гэжэ байна. Бидэнэр иимэ юумэ гаргуулхагүйбди, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалхабди! Манай агууехэ ороной ашаг туһада стахановскаар ажаллажа—ургаса хуряалга болон таряа шэрэлгэ дээрэ эб найрамдалай стахановска вахта соносхожо, дайн сэрэг үүдхэгшэдэй аашануудта харюусахые уряалнаб.

Эб найрамдал ба арадуудай зол жаргалые хүндэлжэ байһан хэдэн зуугаад ажалшад энэ уряалые халуунаар дэмжэбэ.

«Красный Октябрь» артелиин колхознигууд эб найрамдалай вахтада эгээн түрүүлэн жагсажа, талханай түлөө тэмсэлдэ гайхамшагтай амжалтануудые туйлана.

Краснодарска хизаарай Суздальск станицын «Победа» колхоздо болоһон митинг дээрэ залуу врач Тамара Васильева үгэ хэлэбэ.

—Эб найрамдал дайниие илахал! —гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Американска империалистнууд Кореядэ сэхэ агресси хэжэ байна. Бидэ, Кубаниин ажалшад, бүхы советскэ арадтал адли: «Кореяһаа тонилогты!» гэжэ нэгэн һаналаар мэдүүлнэбди. (ТАСС).

Киргизиин ажалшадай нэгэн һаналтай шиидхэбэри

ФРУНЗЕ. (ТАСС). Атомна зэбсэг хорихо тухай Стокгольмско Уряада гар табилга городууд, аулнуудта ба үндэр уулатай газарай бэлшээринүүд дээрэ патриотическа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ябуулагдажа байна.

Машина бүтээгшэд, студентнүүд, хлопок тариигшад, малшад ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүд эб найрамдалай түлөө тэмсэхэ гэһэн хүсэл зоригоо мэдүүлнэд.

Центральна Тянь-Шаниин малшад, эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын комитедэй Уряае халуунаар дэмжэнэ. Үндэр уулата Аксай нютагай айлнуудай суглаан болобо. Ждановай нэрэмжэтэ ба «Социализм» колхозууд бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалхын түлөө тэмсэлые уряалһан лозунгнуудые барижа суглаанда ерээ.

Алдарта адуушан Абдыбай Садынбетов иигэжэ мэдүүлбэ:

—Тянь-Шаниин ууланууд үндэр юм, гэбэшье арадуудай агууехэ хани Сталин эб найрамдалай илагдашагүй тугые эгээн үндэр уулануудһаа бүри дээшэнь үргэбэ. Бидэнэр малшад Стокгольмско Уряада бүгэдөөрөө гараа табихабди!

Корейскэ арад өөрынгөө хуби заяае өөрөө шиидхэхэ

ТБИЛИСИ, (ТАСС). Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө корейскэ арадай эрэлхэг тэмсэлэй хойноһоо Грузиин ажалшад гүнзэгы һайшаалтайгаар ажаглан хаража байна. Хүдэлмэришэд, колхознигууд, албахаагшад болбол Кореядэ һэнгэргүйгөөр сүмэрэн ороһон ба эрхэ сүлөөдэ дуратай корейскэ арадые богоолшолхо гэжэ оролдоһон американска агрессорнүүдые хараалай муухайгаар хараанад.

Кутаисска торгоной комбинадай коллективэй суглаанда мянга гаран хүн хабаадалсаа. Суглараг шадай һаналые мэдүүлхэ зуураа, халаанай начальник В. Кенчошвили иигэжэ хэлэбэ:

— Эрхэ сүлөөдэ дуратай бүхы арадуудай анхарал мүнөө Зүүн зүг тээшэ хандаанхай. Бүхы дэлхэйн простой хүнүүд американска сэрэгүүдые энэ дары Кореяһаа гарган тонилгохые эринэ. Бидэ, советскэ хүнүүд өөһэдынгөө һүртэ голосые энэ эрилтэтэй нэгэдүүлнэбди. Корейскэ арад өөрынгөө хуби заяае өөрөө шиидхэхэ.

Дай үүдхэгшэдэй һэдэлгэ буруу һүрэхэ

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд Стокгольмско Уряа доро аргагүй ехэ өдэбхитэйгээр өөһэдынгөө гарнуудые табинад.

Митинг дээрэ Эхэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай инвалид Дашинима Бальжинимаев эгээн түрүүлэн үгэ хэлэбэ:

— Шэнэ дай үүдхэгшэд—хүн түрэлтэндэ харша, дэлхэй дээрэхи эгээ муухай, хорогон гээшэ. Бидэнэр, эгээлэй хүнүүд юундэ тэдэ бузар дайсадые балшыса бажууха ёһотойбибди? Бидэнэр дайнай аюулые һайса мэдэнэбди. Би Эхэ оронойнгоо түлөө дайлалдахадаа советскэ арадтаяа хамта бүхы дэлхэй дээрэ амгалан байдалай үни удаан оршожо байхын түлөө тэмсээб. Бидэнэр империалистическэ дай һүжэрөөгшэдэй шэнэ шуһа адхалга хэхэ аргыень һалгахабди. Империалистнуудта дайн хадаа эгээл баяжаха арга боломжонь мүн. Мүнөө урдын саг бэшэ гэжэ империалистнууд ойлгог лэ. Эб найрамдалай тала баригшад эб найрамдалай хэрэгые эдэбхитэйгээр хамгаална. Хэрбээ империалистнууд шэнэ дай үүдхээ һаа, тэдэнэр өөһэдтөөл үхэлэй үүдэ нээхэ байна.

Һаалишан Г. Раднаева, колхознигууд Т. Никитов, Д. Базаржапова, колхозой түрүүлэгшые орлогшо Д. Батуев гэгшэд нэгэн доро өөһэдынгөө голосуудые эб найрамдалые хамгаалагшадай голостой нэгэдхэбэ.

Дайнай инвалид, мүнөө хониной фермые даагша нүхэр Д. Бальжинимаев Уряа доро хамагһаа түрүүлэн гараа табиба. Уряа доро гар табиһан хүн бүхэн өөрынгөө шэн зоригто ажалаар бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай бата тулгуури болоһон социалистическэ оронойнгоо һүр хүсые улам бэхижүүлхэ гэжэ тангариг үргэбэд.

И. Тугутов.

Атомна бомбоороо маниие айлгахагүй!

Кударын аймагай ажалшадай дунда эб найрамдал хамгаалгын Бүхэдэлхэйн конгрессэй Уряа доро гар табилган тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэжэ байна.

Һаяхан Шаргалдайн сомоной «Красный пограничник» ба «Красный пахарь» колхозуудта Стокгольмско Уряада гар табилгада зорюулагдаһан суглаанууд болобо.

«Красный пахарь» колхозой клубта суглаан эхилхэһээ бүри урда колхознигууд олоороо сугларба. Сугларагшад хадаа шэнэ дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү байһан ба эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдые бүхы хүсөөрөө дэмжэжэ байһан тухайгаа хэлэбэд.

— Дайниие бидэ хүсөөгүйбди. Океанай саанахи господанар атомна бомбоороо маниие айлгахагүйл. Бидэндэшье атомна энерги бии. Зүгөөр ажахы ба ажабайдалда тэрэ хүсэтэ энергиие хэрэглэнэбди.

Эб найрамдал—энэ хадаа, манай үхибүүдэй сэнгэлиг залуу наһан, манай Эхэ ороной амгалан байгуулалта, дэлхэйн бүхы арадай өөрынгөө эрхэ сүлөө олохо ябадал мүн,—гэжэ нүхэр Светошев тус суглаан дээрэ хэлэбэ.

Мүн хүгшэжөөл Аносова суглаан дээрэ иигэжэ хэлээ:

—Би мүнөө наһатай болооб. Тиибэшье колхоздо шадалаараа хүдэлмэрилхэб. Хэрбээ би эрхим һайнаар ажаллаа һаа, эб найрамдалые хамгаалха хэрэгтэ нэмэри оруулха байһанаа мэдэнэб.

Суглаанда хабаадагшад хадаа нэгэн дуугаар дайниие болон атомна зэбсэгые хорихо ябадалые һайшаанабди гэжэ хэлэһэн байнад.

С. Ипатьев.

Амгалан байдалые хёрхо хурсаар сахинабди

Советскэ Армида алба хэжэ байһан бурят-монгол арадай хүбүүд хадаа Стокгольмско Уряа доро эб найрамдалые арюун сэдьхэлһээ хүсэжэ гар табина.

Бидэ сэрэгэйшье зон байһуубди, тиигэбэшье дайниие хүсэнэгүйбди. Зүгөөр, элдэб зүһэнэй үһөө хёморол үүдхэгшэдэй дайниие шатаагшадай хорото зэбсэгээ хонгиргохо болоо һаань, Эхэ оронойнгоо амгалан байдал, ажал байгуулалтые хамгаалхаар хододоо бэлэн байнабди. Үдэрһөө үдэртэ дайшалхы һургаалаа баяжуулан, сэрэгэй оньһон зэбсэг шудалжа манай армиин алдар соло, асари хүсыень нэмээнэбди. Бидэ бурят сэрэгшэд хадаа СССР-эй бусад национальностьнуудай сэрэгшэд хүбүүдтэй хамтадаа дайшалхы пост дээрээ жагсажа, Эхэ оронойнгоо амгалан тайбан ажабайдалые үшөөл хёрхоор хамгаалхабди гэжэ өөһэдынгөө нютагаархинда — Бурят-Монголой ажалшадта үгэеэ үгэнэбди.

Тиихэ зуураа, ажалайнгаа далайсые улам үргэдхэжэ, манай инаг һайхан Эхэ ороноо улам хүгжөөн дэбжээхые нютагайхид таанадта найданабди.

Жамсаран Цырепжапов,
Хабаровск город.

ВЦСПС-эй IV ПЛЕНУМЭЙ ШИИДХЭБЭРИНҮҮД

1950 оной июниин 27—29-дэ болоһон ВЦСПС-эй IV пленум иимэ асуудалнуудые хаража үзөө гэбэл:

1. Электростанцинуудай Министерствын предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай гэр байра—байдалай условинуудые һайжаруулха тухай;

2. Профсоюзна санаторинууд ба амаралтын байшангуудай сетиие саашадань үргэдхэхэ ба тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай;

3. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда физическэ культура ба спортые хүгжөөхэ тухай;

4. Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын Комитедэй Уряада гар табиха кампаниие ябуулха хэрэгтэ профсоюзуудай хабаадалга тухай;

5. Эмхидхэлэй асуудалнууд.

Зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалнууд тушаа пленум зохихо тогтоолнуудые абаба.

I

«Электростанцинуудай Министерствын предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай гэр байра—байдалай условинуудые һайжаруулха тухай» тогтоол соогоо, ВЦСПС-эй IV пленум хадаа парти ба правительствын угаа ехэ туһаламжын ашаар дайнай хойто тээхи табанжэлэй дүрбэн жэлдэ электростанцинуудай Министерство 1 миллион 255 мянган квадратна метр талмайда гэр байранууд, мүн нилээд олон тооной клубууд, больницанууд, үхибүүдэй садууд, столовонууд, магазинууд, банинууд ба хубсаһа угаалгын газарнуудые бариба гэжэ тэмдэглэнэ.

Гэхэтэй хамта, Министерство олохон электростанцинуудай, барилгануудай ба торфопредприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзуудай центральна комитедүүд ба нютагуудтахи профсоюзна организацинууд ажалшадые культурно-байра байдалаар хангаха тухай ёһотойгоор анхарал оролдолго гарганагүй, гэр байрын барилгын түсэбүүдэй дүүргэлтые туйлаагүй байна гэжэ пленум мэдэрбэ.

ВЦСПС-эй пленум хадаа хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай гэр байра—байдалай условинуудые үндэһөөрнь һайжаруулга хадаа электростанцинуудай Министерствын предприятинуудай ажахын ба профсоюзна организацинуудай тон шухала зорилгонь болоно гэжэ мэдэрбэ. Электростанцинуудай Министерство хадаа 1950 ондо гэр байра барилгын гүрэнэй түсэбэй бэелэлтые хангаха ба түсэбһөө гадуур 12 клубууд, пионерскэ 11 лагерьнууд, 32 банинууд ба хубсаһа угаалгын газарнууд, 22 больницанууд—амбулаторинууд, үхибүүдэй 7 садууд, үхибүүдэй 4 яслинууд, тэрэшэлэн барилгын хүдэлмэришэдэй һууха 376 мянган квадратна метр гэр байрын талмайе ашаглалгада оруулха юм гэһэн электростанцинуудай Министр нүхэр Жимеринэй мэдүүлгые ВЦСПС-эй пленум анхаралдаа абаба.

ВЦСПС-эй пленум хадаа түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхын түлөө, гэр байра барилгын үнэ сэнгые химдаруулхын ба шанарые дээшэлүүлхын түлөө, хүдэлмэришэд болон албахаагшадые коммунально-байдалай эмхи зургаануудаар һайнаар хангахын түлөө социалистическэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхэ; гэр байранууд, магазинууд, столовонууд, эмнэлгын-профилактическа ба үхибүүдэй эмхи зургаануудые барилгын шанарые ба барилгын түсэбэй дүүргэлтые наринаар шалгаха, баригдаһан объектнуудые тушаажа абаха ябадалда профорганизацинуудай түлөөлэгшэдэй уялгата ёһоор хабаадалсалгые хангаха, профорганизацинуудай гэр байра—байдалай комиссинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха гэжэ электростанцинуудай хүдэлмэришэдэй ба торфяной промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай комитедүүдые уялгалба.

ВЦСПС-эй пленум хадаа электростанцинуудай Министерствын предприятинуудай хүдэлмэришэдые хангадаг эмнэлгын-профилактическа эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха шухала байһанда СССР-эй элүүрые хамгаалгын Министерствын (Министр нүхэр Смирнов) анхаралые хандуулба.

II.

«Профсоюзна санаторинууд ба амаралтын байшангуудай сетиие саашадань үргэдхэхэ ба тэдэнэй хүдэлмэриие һайжаруулха тухай» тогтоол соогоо, ВЦСПС-эй IV пленум хадаа большевистскэ парти ба Советскэ Правительство ажалшадай элүүр мэндэ ба культурна амаралта тухай үдэр бүхэн анхарал оролдолго гаргана, санаторинууд ба амаралтын байшангуудай тоо жэл бүри ургана, тэдэниие хангаха ябадалда мүнгэ һомололгонууд ехэдхэгдэнэ гэжэ тэмдэглэбэ.

Профсоюзна эмнэлгын газарнуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые тэмдэглэжэ, ВЦСПС-эй пленум хадаа үбшэлһэн ба амаржа байгаа хүнүүдые эмнэхэ болон культурнаар хангаха шанарые дээшэлүүлхэ, ороной промышленна районуудта санаторинууд болон амаралтын байшангуудай тоое саашадань олошоруулха ябадалые хангаха ба мүнөө ажаллажа байгаа профсоюзна амаралта-эмнэлгын газарнуудые болбосон түхэлтэй болгохо гэһэн зорилго табиба.

Путевконуудые хубааха ба ашаглаха ябадалда гурим тогтоохые, тиихэдээ бүхэли жэлэй турша дотор амаралта-эмнэлгын газарнуудай тэгшээр ба бүрин хүсөөрөө ажаллаха ябадал хангахые профсоюзна организацинуудта дурадхаба. Үйлэдбэри дээрэ ажалтай хүдэлмэришэдые санаторинууд болон амаралтын байшангуудта гол түлэб эльгээдэг байха ябадалые хангаха шухала байна.

ВЦСПС-эй пленум хадаа түрүүшын ээлжээндэ Урал, Сибирь ба Дальна Востогто санаторинууд болон амаралтын байшангуудай сетиие саашадань хүгжөөлгые шухала зорилгонуудай нэгэн гэжэ мэдэрбэ. Зунай сагта ажалшадые хангахын тула лагерна түхэлэй амаралтын байшангуудые байгуулха ба һургуулиин наһа гүйсөөгүй хүүгэдтэй түрэлхидэй амарха газарнуудай тооe олошоруулха гэжэ тэрэшэлэн хараалагдаба. Городуудай ба промышленна предприятинуудай дэргэдэ нэгэ үдэрэй амаралтын байшангуудай сетиие үргэдхэхэ зорилго табигдаа.

III.

ВЦСПС-эй пленум хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда физическэ культура ба спортые хүгжөөхэ тухай тогтоол абаба, тэрээн соогоо, дайнай удаа тээхи сталинска табанжэлэй дүрбэн жэлдэ Правительствын угаа ехэ туһаламжын ашаар, профсоюзууд олон тоото спортивна барилгануудые һэргээн бодхооһон ба шэнээр бариһан байна гэжэ тэмдэглэбэ. Мүнөө үедэ профсоюзуудай мэдэлдэ 6 мянга гаран спортивна барилганууд байна. Тэрээнһээ гадна предприятинууд болон эмхи зургаануудай олониитын хүсөөр олон арбаад мянган спортивна площадканууд баригдаба.

1949 ондо профсоюзна организацинууд ба һайн дуранай спортивна обществонууд хадаа предприятинууд дээрэ, эмхи зургаанууд, МТС-үүд ба совхозуудта физическэ культурын 12 мянган шэнэ коллективүүдые бии болгобо; 1950 ондо профсоюзуудай һайн дуранай спортивна обществонуудтахи физкультурнигуудай юрэнхы тоонь дайнай урда тээхи үетэй сасуулхада хоёр дахинһаа үлүү ургаба.

1949 ондо «СССР-эй оборонодо ба ажалда бэлэн» гэһэн комплексын нормонуудые тушааха ябадалда нилээд олон хүдэлмэришэд ба албахаагшад бэлэдхэгдэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, ВЦСПС-эй пленум хадаа профсоюзуудай центральна, областной, фабрично-заводской ба нютагай комитедүүд физическэ культура болон спортдо үргэн олониитэ хүдэлмэришэд ба албахаагшадые хабаадуулаагүй, мүн физическэ культурын мүнөө байгаа коллективүүдые бэхижүүлхэ ба шэнэ коллективүүдые эмхидхэхэ тушаа шухала анхаралые хандуулаагүй гэжэ мэдэрбэ.

Хэдэн олон профсоюзна организацинууд хадаа простойхон спортивна площадкануудые барихын тула нютагтаа байһан арга боломжонуудые һулаар ашаглана, спортивна барилгануудые бариха, заһабарилха ба түхеэрхэ талаар коллективнэ договорнуудаар хараалагдаһан уялгануудые ажахын организацинуудай бэелүүлхые туйладаггүй байна.

ВЦСПС-эй пленум болбол олониитын физкультурна ба спортивна хүдэлмэриин шанарые һайжаруулха ба саашадань хүгжөөхэ ябадалые хангаха, энэ зорилгоор бүхы предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта физическэ культурын коллективүүдые байгуулха, физкультурна коллектив бүхэндэ янза бүриин түрэлэй спортоор секцинүүд болон командануудые эмхидхэхэ, спортивна секцинүүдтэ занятинуудай саг соогоо үнгэргэлгые хангаха, футболно, баскетбольно ба волейбольно командануудай наадалгын классай дээшэлэлтые туйлаха гэжэ профсоюзна организацинууд болон һайн дуранай спортивна обществонуудые уялгалба. Бүхы физкультурнигууд ГТО-гэй комплексын нормонуудые тушааха ба өөһэдынгөө спортивна мастерствое таһаралтагүйгөөр дээшэлүүлхэ шухала байна.

ВЦСПС-эй пленум хадаа фабрично-заводской спартакиадануудые, спортивна секцинүүдтэ болон зарим цехүүдэй хоорондо мүрысөөнүүдые саг үргэлжэ үнгэргэхэ, өөһэдынгөө велосипедүүд, мотоциклнууд, агнууриин буунууд, сананууд ба конькинуудтай хүдэлмэришэд болон албахаагшадые спортивна секцинүүд болон мүрысөөнүүдтэ хабаадуулха гэжэ һайшаан дурадхаба.

Паркнууд болон садуудта, уһанай ба санын станцинууд дээрэ олониитын-спортивна хэмжээ ябуулгануудые үргэнөөр ябуулха, хамтын байрануудта спортивно-ниитын хүдэлмэриие дэлгэрүүлхэ, предприятинууд дээрэ ба эмхи зургаануудта үйлэдбэриин гимнастикые нэбтэрүүлхэ, амаралтынь үедэ ба амаралтын үдэрнүүдтэ хүдэлмэришэд болон албахаагшадай туристска походууд ба аян ябалгануудые эмхидхэхэ, предприятинууд дээрэ, эмхи зургаанууд ба һуралсалай заведенинүүдтэ туристска секцинүүдые байгуулха гэжэ профсоюзна организацинуудта ба һайн дуранай спортивна обществонуудта дурадхагдаба.

ВЦСПС-эй пленум хадаа физкультура хэхэ ябадалда хүдэлмэришэн залуушуулые үргэнөөр хабаадуулха, спортивна секцинүүдтэ эдиршүүлэй тусхай группануудые, футбольно, баскетбольно ба волейбольно командануудые байгуулха, шадабари ехэтэй хүбүүд ба басагадые спортивна һургуулинуудта хабаадуулха гэжэ профсоюзна организацинууд болон спортивна һайн дуранай обществонуудые уялгалба.

Профсоюзна организацинууд ба һайн дуранай спортивна обществонууд хадаа колхозууд, МТС-үүд ба совхозуудай физкультурна коллективүүдые физкультурын коллективүүдэй ба спортобществонуудай шефтээ абаха ябадалые үргэнөөр эмхидхэхэ ёһотой.

Советскэ патриотизмын үзэлөөр, социалистическэ Эхэ орондоо хизааргүй үнэн сэхэ байхаар спортсменүүдые хүмүүжүүлхэ ябадалые шангадхаха зорилгые пленум табиба.

IV.

ВЦСПС-эй пленум хадаа Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй хандалгые баталан абаба, тэрээн соогоо атомна зэбсэгые хорихо тухай эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн конгрессэй Саг үргэлжын Комитедэй Стокгольмско Уряада нэгэн һаналаар гар табихые ба тиин бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалые хамгаалха гэһэн өөһэдынгөө хэлбэришэгүй дура хүсэлые дахин харуулхыень профессиональна союзуудай гэшүүд, эрэгтэй эмэгтэй бүхы хүдэлмэришэд, багшанар, врачууд, наукын, литературын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд, советскэ эмхи зургаануудай бүхы албахаагшад, бүхы ажалшадые уряалба.

ВЦСПС-эй пленум хадаа гар табиха кампанида эдэбхитэйгээр хабаадахыень профсоюзна комитедүүдые уялгалба.

V.

ВЦСПС-эй пленум хадаа ондоо ажалда ороһонтойнь дашарамдуулан нүхэр М. П. Тарасовые ВЦСПС-эй секретариин уялгануудһаа сүлөөлбэ. Пленум нүхэд Ф. В. Карцевые (хүндэ индустриин предприятинуудай барилгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай Центральна комитедэй түрүүлэгшэ) ба А. И. Шевченкые (түмэр замай транспортын хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ) ВЦСПС-эй секретарьнуудаар һунгаба.

ЕХЭ ШҮҮБЭРИНҮҮД

Нөөсэлгын кассануудай главна управлени болбол СССР-эй арадай ажахые һэргээн бодхоолгын ба хүгжөөлгын гүрэнэй дүрбэдэхи урьһаламжын шүүбэринүүдэй таблицые абаба. Энээнэй тиражань һаяхан Барнаулда болоһон байгаа.

Урьһаламжын бүхы 242 разрядуудай 063958 сериин № 01 облигацинуудта тус тустань 50 мянган түхэригэй шүүбэри тудаа. 072879 сериин №16 ба 079329 сериин №47 облигацинуудые барижа байгшад 25 мянган түхэригэй шүүбэринүүдые абаха байна.

Тус тиражда 10 мянга, 5 мянга, мянга, 500 ба 200 түхэригэй шүүбэринүүд олон бии.

Таджикска ССР. 1949 оной намар Узбекистанһаа асарагдаһан залаата шэниисые үрэжүүлхэ хүдэлмэри Таджикска гүрэнэй селекционно станцида дэлгэрбэ. Энэ шэниисэ хадаа үндэр агротехникые хэрэглэжэ тарихада, гектар газарһаа 80—100 центнер ургаса үгэжэ шадаха байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: станциин директорые научна талаар орлогшо В. В. Невзоров (баруун гарһаа) сортовой прополко хэхын урда тээ станциин хүдэлмэришэн Бек Одинаевта заабари үгэжэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

ЗАГАҺАШАД — ЭВЕНКНҮҮДЭЙ АМЖАЛТА

Эвенкнүүдһээ бүридэһэн агнууриин олзоборилгын «Вторая пятилетка» гэжэ колхоз байгуулагдаһаар 15 жэлэй турша соо агнуури хэжэ ба оро үсхэбэрилжэ байна.

Рыбокомбинадай загаһашан И. Бартаховай хүтэлбэри доро тус колхозой 14 залуушуул энэ жэлдэ түрүүшынхиеэ загаһанай агнууриda Байгал дээрэ гараба.

Тэдэнэр богонихон саг соо агнууридаа мэргэжэлтэй болоҗо, 250 пүүд эрхим сортын загаһа гүрэндөө тушааба. Тус бригада 2-дохи кварталайнгаа түсэбые 2 дахинаар үлүүлэн дүүргээ.

НЕРПОВЩИГҮҮДЭЙ ТҮРҮҮ ЗВЕНО

Байкальска сомоной «Трудовой северянин» колхозой нерповщигүүдэй звено июниин 20 болотор 950 килограмм мяха тушаажа түсэбөө 125 процент дүүргэхэ уялга абаһан байгаа. Тус звено июниин 10-да уялгаяа 133 процент дүүргэжэ, загаһа баригшадай мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

ЗАГАҺАШАДАЙ ФИЗКУЛЬТУРНА МҮРЫСӨӨН

Аймагай физкультура ба спортын таһаг (даагшань нүхэр Осипов) һаяхан загаһашад хоорондын физкультурна мүрысөө эмхидхэбэ.

Нүхэр Соляковай бригада мүрысөөндэ һайн шадабари харуулба. Жэшээлхэдэ, басагадай 100 метрын урилдаанда Суворова 18 секунда соо, Волдакова 18,5 секунда соо, эрэшүүлһээ Антонов 13,9 секунда, Черных 14 секунда соо гүйжэ гараба. Мүн 46 наһатай Тюменцев хадаа 100 метрын хэмжээе 14 секунда соо гүйгөө. Наһажаал хүн хадань, тэрээндэ түрүү һуури үгтэбэ.

Мүн Бархатов 1,25 метр үндэрые харайжа, нэгэдэхи һуури эзэлбэ.

Смоляков.

Эдэбхитэйгээр ажаллана

Улан-Удын горкомхозой харгы барилгын конторо Улан-Удые шэнэдхэн байгуулха генеральна түсэбые бэелүүлэн, улицануудые шулуугаар хушаха хүдэлмэриие үргэнөөр эрхилжэ байна.

Һүүлэй үедэ Сталинай, Железнодорожно, Рабочая, Водопроводно улицануудта, город ба шэлэй завод хоорондохи харгыда шулуун лэбдигдэбэ. Иигэжэ хамта дээрээ 16 мянга гаран квадратна метр харгы шулуугаар хушагдаһан байха юм.

Тус хүдэлмэриин дүүргэлгэдэ шулуу табигшадай бригада (бригадирынь И. Ионов), ашаа шэрэлгын бригада (бригадирынь Клюев) ба хүдэлмэришэд нүхэд Шевченко, Мартемьянов ба бусад жэшээтэ һайнаар ажаллаба.

Июниин 20-ной мэдээгээр тус конторо хахад жэлэйнгээ даалгабари урилшалан дүүргэһэн байна. Эндэхи коллективэйхид жэлэйнгээ түсэбые Агууехэ Октябрьска революциин һайндэр болотор дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлнэд.

И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд, Советскэ Союзай граждананууд, гүрэнэй ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ороһон байна.

Олон удаан жэлнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Адыгейскэ автономно областиин Тахтамукайска районой, № 15 совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Тартуска мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад,

Кунгурска хирпиисын № 2 заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

МТС-үүд ба газарай органуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай профсоюзай Башкирска областной 4-дэхи конференцидэ хабаадагшад,

Орел городой хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан;

Карело-Финскэ ССР-эй Кемскэ леспромхозой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

«Агролеспитомник» гэжэ Бүхэсоюзна трестын Ростовско областной отделениин хүдэлмэрилэгшэд,

Хүдөө ажахые механизацилха Сальска техникумэй һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад,

Бүхэсоюзна худалдаа наймаанай палатын Харьковска отделениин ба Гипроцементын Украинска отделениин хүдэлмэрилэгшэдэй баярай суглаан;

Бобруйска областиин Любаньска МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Пензенскэ областиин Тамалинска районой 17 партсъездын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Курска областиин Свободинско районой, Димитровэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Курск городой хүүгэдэй № 1 поликлиникын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ортопедиин ба һэргээн бодхоохо хирургиин Рижскэ научно-шэнжэлэлгын институдай сотруднигуудай коллектив;

«Пролетариат» гэжэ Рижскэ модоной заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Тамбовско областиин Ново-Покровско сахкомбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Москва городой «Искра революции» гэжэ 15-дахи типографиин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, ба албахаагшадай суглаан;

Ленинград городой Смирновой нэрэмжэтэ трамвайна паркын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Промбанкын Казахска республиканска конторын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ростовско областиин Коксово тосхоной горнопромышленна № 10 һургуулиин һурагшад, багшанар ба сотруднигууд;

Латвийска ССР-эй Гүрэнэй куколнуудай театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Пенза городой басагадай 6-дахи дунда һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Пинскэ областиин Ленинскэ районой колхознигуудай 3-дахи съездэ хабаадагшад;

Таганрогско хүдөө ажахые механизацилха һургуулиин һурагшад, багшанар, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Николаевска областной автомобильна һургуулиин курсантнууд ба сотруднигууд;

Ростов-на-Дону городой городской Центральна больницын сотруднигуудай суглаан;

Курска областиин Волфинско МТС-эй хүдэлмэришэд, албахаагшад, мэргэжэлтэд, трактористнууд ба бригадирнууд;

«Уралруда» трестын сотруднигуудай суглаан;

Гүрэнэй Карагандинска багшанарай институдай багшанар, студентнүүд ба албахаагшадай коллектив;

«Кронштадт» пароходой экипажай личнэ состав;

«Одесса» пароходой морягууд;

«Мурманск» пароходой экипажай личнэ состав;

Калининай нэрэмжэтэ Краснодарска ашаа-тээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Гүрэнэй Белорусска филармониин хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Сахарна промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай президиумэй [illegible]гэй хүдэлмэришэд;

Молодечненско областиин Иловско спиртын заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Волынска областиин Олыкско МТС-эй хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Дзауджикауска улаан-архиин заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Полтавска областиин Сенчанска районой медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Ворошиловградска областиин Босско «Заготзерно» пунктын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Волынска областиин Иваничевско районой, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Чувашска АССР-эй Яльчинска районой Свердловэй нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Московско городской поликлиника ба № 2 госпиталиин хүдэлмэрилэгшэд;

Ветеринарна врачуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ Ленинградска институдай профессорнууд, багшанар, ветеринарна врачнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Бобруйска горпромкомбинадай хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Уманска хүдөө ажахын институдай багшанар, студентнүүд ба албахаагшадай коллектив;

Урда-Донецкэ түмэрзамай Матвеев Курган станциин түмэрзамайхид;

«Севрыба» трестын Печерско загаһанай заводой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Латвийска далайн пароходствын суднозаһабарилгын мастерскойн хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Хабаровск городой металлистнуудай № 14 ремесленнэ училищиин һурагшад ба хүдэлмэрилэгшэд;

Казахска ССР-эй автомобильна транспортын Министерствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Россошанска колхозно-совхозно драматическа театрын хүдэлмэрилэгшэд;

Ленинградска юридическэ һургуулиин ба юһэн һарын курсын профессорнууд, багшанар, студентнүүд ба албахаагшадай коллектив;

Украинын КП(б)-гэй Бориславска горком;

Кизеловско нүүрһэнэй бассейнэй шахтёрско театрын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Грозненско областной телеграфын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Нахичеванска республиканска больницын ба поликлиникын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд;

Петропавловск-на-Камчаткын горпромкомбинадай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Куйбышевскэ областиин «Главзаготсортзерно» гэжэ Красноярска бэлэдхэлэй пунктын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Казахстанай КП(б)-гэй Чимкентскэ горком ба ажалшадай депутадуудай городской соведэй гүйсэдком;

«Тамбовстрой» трестын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Профсоюзуудай Бүхэиндийскэ конгресс;

Великобританиин Шотландска Коммунистическэ партиин комитет;

Японо-Советскэ хани барисаанай общество;

Германиин Ратенов - Вестхавелянд округой социалистическэ единэ партиин Сталинай нэрэмжэтэ партийна һургуулиин курсантнууд;

Триестын ажалшадай залуушуул ба студентнүүд;

Англиин коммунистическэ партиин Лондонско районно комитедэй хүдэлмэрилэгшэд;

Англи, «Дейли Уоркер» газетын редакциин сотруднигууд;

Финляндиин демократическа залуушуулай Союз ба Финляндиин демократическа пионернүүдэй Союз;

Аргентинын Санта Фе провинциин эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ эхэнэрнүүдэй группа.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

СССР-эй хүдөө ажахын Министерстводэ румынска таряашадай делегацитай уулзалга

Июлиин 10-да СССР-эй хүдөө ажахын Министерство болбол Советскэ Союзаар ябаад Москвада бусажа ерэһэн румынска таряашадай делегацитай уулзалга хэбэ. Тэрэнэй составта — эрэгтэй эмэгтэй таряашад, трактористнууд, бригадирнууд, агрономууд, зоотехнигүүд оролсоно.

СССР-эй хүдөө ажахын Министр И. А. Бенедиктов, Министрын орлогшонор П. С. Кучумов, И. И. Стрельцов, Министерствын хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд айлшадые угтан абаба.

Румынска деревниин эльгээһэн хүнүүд хадаа Украинын ба Хойто Кавказай хэдэ хэдэн областьнуудаар ябаба. 26 үдэрэй турша соо тэдэнэр машинно-тракторна станцинууд, совхозууд, заводууд, заһабарилгын мастерскойнууд, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд, малажалай фермэнүүдээр ябажа танилсаба. Делегадууд болбол машинно-тракторна паркын хүдэлмэриин эмхидхэлые, хүдөө ажахын үйлэдбэриие түсэблэхэ асуудалнуудые шудалһан, хүдөө ажахын наукын туйлалтанууд ба түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ ябадалые гүнзэгыгөөр һонирхоһон байна.

Тракторна бригадын бригадир Мардари Аурина ба ахалагша агроном Цонку Петру гэгшэд Советскэ Союзаар ябаһан тухай хэлэбэ. Тэдэнэр болбол СССР-эй социалистическэ хүдөө ажахын амжалтые шудалха арга боломжо үгэһэнэй түлөө делегацинингаа бүхы гэшүүдэй үмэнэһөө Советскэ Правительствода ба нүхэр И. В. Сталинда халуун баясхалан хүргэнэ.

—Бидэ эндэ хараһан бүхы юумэеэ өөрынгөө тракторна бригадада абаашахые оролдохобди, — гэжэ Мардари Аурина мэдүүлнэ. —Сталинска областьдо П. Н. Ангелинагай бригадын туйлаһан амжалтанууд шэнги, тиимэ амжалтануудые туйлахабди.

—Румынска таряашадай делегадууд СССР-тэ ерээд байха үедөө имагта халуунаар угтагдаа, —гэжэ делегациие хүтэлбэрилэгшэ, Румыниин газартаряалангай Министерствын советник Павел Штефан хэлээ,—манай оложо абаһан дүй дүршэл хадаа Румыниин хүдөө ажахые түргэнөөр шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ агууехэ алба хэхэ байна.

Румынска арадай эрхим хани нүхэр И. В. Сталинай хүндэлэлдэ, СССР ба Румыниин арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ тэрэнэй үргэһэн юрөөлынь үни удаан үргэлжэлһэн шанга альгаташалгаар угтагдаба.

Түгэсхэлдэ нүхэр И. А. Бенедиктов үгэ хэлэбэ.

Тус уулзалга хадаа хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

(ТАСС).

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГА ДЭЭРЭ НЭГЭШЬЕ ҮДЭРЫЕ ГЭЭЖЭ БОЛОХОГҮЙ

Колхозно малда хүсэд хүрэхэ үбһэ бэлэдхэхын тулада хүдөөгэй хүн зон бултадаа гаража, бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.
Тэжээл бэлэдхэл—бүгэдэарадай гүрэн түрын удхашанартай хэрэг мүн

Колхозно сабшалангуудһаа мэдээнүүд

ТУРУНТАЕВО. (Телефоноор абтаба). Манай агууехэ орон дотор, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалгын хүсэтэ хүдэлөөн боложо байна, корейскэ арадай амгалан тайбан байдалые, тэрээнтэй хамта дэлхэй дээрэхи эб найрамдалые галзуугаар эбдэһэн американска янкинуудые—Гитлерые дагагшадые дэлхэйн бүхы эгээлэй хүнүүд зэбүү үзэн харана. Бүхы советскэ хүнүүд эб найрамдалай хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө эсэшэгүйгөөр хүдэлмэрилжэ байна.

Мүнөө адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулха ажахын ехэ кампани республика дотор эхилбэ. Мүнөө аймагай бүхы колхозууд үбһэ хуряалгадаа ороо. Буденнын нэрэмжэтэ ба «Путь социализма» колхозууд үбһэ сабшалгынгаа түсэбые мүнөө 18 процент дүүргээд байха юм. Тиихэдэ Буденнын нэрэмжэтэ колхоз набша мүшэртэ тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө 38 процент, Чапаевай, Калининай нэрэмжэтэ колхозууд силос дараха түсэбүүдээ 109—135 процент дүүргэнхэй.

«Путь социализма» колхозой сенокосилкын машинистнууд Федор Коргин, Василий Севергин гэгшэд нэгэ халаанай морёор 6—6,5 гектар сабшахабди гэһэн уялга үбһэ хуряалгын эхилхын урда тээ, абаһан юм. Мүнөө тэдэнэр энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэнэ. Иигэжэ, эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө түрүү машинистнууд эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Гэбэшье, түүбэрилэн сабшахаар сабшалантай байбашье, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие мэнэ һая эхилһэн колхозууд («Красная Заря», «Новый путь», Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад) аймаг дотор бии. Эдэ колхозууд үбһэ хуряалгада обор нобшоор бэлэдхэжэ, унжагайраһан ба энэ хүдэлмэриие хожомдожо эхилбэшье, ажалай эмхидхэлые ёһото һайнаар табижа шадаагүй. Тиимэһээ нормонуудаа дүүргэхэгүй ябадалнууд эндэ үсөөн бэшэ үзэгдэнэ. Үбһэ хуряалгые түрүүшын үдэрһөө өмхитэй гуримтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ба шанартайгаар ябуулжа, ВКП(б)-гэй Обкомой II пленумэй зааһанай ёһоор адуу малдаа бардам тэжээл бэлдэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Е. Викторова.

* * *

КЯХТА. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхозууд түүбэрилэн хуряахаар сабшалантайшье һаа, энэ хүдэлмэриие мэнэ һая болотор эхилээдүй байгаа. Тиимэһээ республикын хүдөө ажахын Министерствын июлиин 10-най мэдээн соо хооһон графагай байһаниинь гайхалтай бэшэ. Эндэхи колхозууд ехэнхидээ июлиин 10—11-дэ гү, али бүришье хожом үбһэ сабшалгые эхилбэ. Аймагай бүхы колхозуудай дундаһаа гансал «Красное знамя» колхоз үбһэ сабшалгые эмхитэйгээр эхилээ гэхэдэ болохо.

«Улаан Субагта» (түрүүлэгшэнь Будаев), Усть-Киранай сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь Цыремпилов) колхозууд тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэриие бүришье муу бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Үнгэрхэдөө «Улаан-Субагта» колхоздо үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин түсэб зохёогдоогүй байха юм. Набша мүшэр бэлэдхэхэ, силос дараха хүдэлмэринүүдые энэ колхоз огто ябуулнагүй гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мүнөө республикын предприятинуудаар хүдэлмэришэд эб найрамдал хамгаалгын вахтануудта жагсажа, энэ нангин хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитые оруулна. Тиимэһээ үбһэ хуряалгын хүдэлмэридэ ябаһан колхознигууд мүн лэ эршэтэйгээр ажаллажа, эб найрамдал хамгаалгада өөһэдынгөө хубитые оруулхын түлөө тэмсэхэ зорилготой.

И. Хороших.

Хэды болотор унжагайрха юм?

ИВОЛГА. (Телефоноор абтаба). Июнь соо боложо үнгэрһэн ВКП(б)-гэй Иволгын айкомой пленум хадаа колхозно ниитын малажалые амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ тэжээлэй бата бэхи база байгуулга угаа ехэ удхашанартай гэжэ тэмдэглээд, байгша ондо үбһэ хуряалгын ба тэжээл силосовалгын хүдэлмэриие хаһа болзор соонь эхилжэ, адуу малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэхыень аймагай колхозуудые уялгалаа һэн. Тиимэһээ аймагай колхозууд түбхын түрүүндэ намагтай ба доро газарай сабшалангуудые түүбэрилэн сабшажа эхилхэ ёһотой байгаа. Энэ хүдэлмэриие эхилхэ һайн үе ерэнхэй.

Гэбэшье, Молотовой, Сталинай нэрэмжэтэ, «Коминтерн», «Майн 1» колхозууд үбһэ сабшалгые мүнөө хүрэтэрөө эхилээдүй, элдэб хүндэгүй шалтагаануудые урдаа баряад, һанаа амархан һуужа байна. Теэд, эдэ колхозууд түүбэрилэн сабшахаар шилээд олон гектар намагтай ба доро газарай сабшалангуудтай юм. Тиихэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо морин тармуурнуудшье, силосной нүхэнүүдшье заһабарилагдажа дүүргэгдээгүй, аргамжашье бэлэдхэгдээгүй байһаар. Мүн «Майн 1» колхоз силосно нүхэнүүдые заһабарилаагүй, набша мүшэршье бэлэдхэнгүй һуужа байдаг. Имагтал иимэ һанаа амаржанги байдалһаа аймагай колхозууд 1400 тоннын орондо мнил 263 тонно набша мүшэртэ тэжээл бэлэдхэһэн, 140 тонно силос дараһан байха юм.

Мүнөө аймагай үсөөхэн колхозууд — Ленинэй нэрэмжэтэ, «Авангард», Калёновеко сельсоведэй Ленинэй, Калининай нэрэмжэтэ болон бусад хэдэн колхозууд үбһэ сабшалгые эхилээд, муубэшээр ябуулна. Жэшээнь, Гильбириин сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүшын хэдэн үдэр соо 100-аад гектар сабшаад байна.

Үбһэ хуряалгые аймаг дотороо үргэн далайсатайгаар ябуулхын түлөө аймагай хүтэлбэрилхы органууд шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Л. Бондаренко.

Ажалай эмхидхэлэй мууһаа...

Тарбагатайн аймагай Надеинскэ сельсоведэй «Искра» колхоз пар хахалалгын хүдэлмэриие тон муугаар ябуулна. Ерэхэ жэлдэ үндэр баян ургаса хуряаха хэрэгтэ парай шухала нүхэсэл болохо байһыень эндэ тооногүй. Мүн участково агроном М. Трифонова пар хахалалгые хурдадхаха тушаа колхозой правленидэ эрилтэтэйгээр хандадагүй, һанаа амар һуудаг.

Эдэ бүхы оһол назагай байдалай эсэстэ тус колхоз июлиин 1 болотор пар хахалха түсэбөө арайхан хахадлаһан байха юм. Тиихэдэ тариаанажалай № 3 бригада (бригадирынь Ф. Павлов) 5 плугаар 100 га пар хахалха байгаа һаа, мнил 25,7 гектар хахалаа гэхэ гү, плугшан бүхэниинь үдэр соо мнил хахад нормоёо дүүргэдэг байна. Плугшад Ксения Антонова, Александра Антонова гэгшэд бүришье муугаар хүдэлмэрилжэ, үдэртөө оройдоо 0,14—0,22 га хахална. Теэд, ажалай нормые дүүргүүлхэ тушаа бригадир Павлов оролдоногүй.

№ 4 бригада (бригадирынь Л. Емельянов) бүри муугаар хүдэлмэрилнэ. 100 гектар пар хахалха түсэбтэй байгаа һаа, мүнөө оройдоо 17 га хахаланхай. № 1 бригада (бригадирынь С. Гаврилов) мүн лэ нимэрхүү байдалтай. Гэбэшье, дурсагдагша бригаданууд һайнаар ажаллажа, пар хахалха түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргэхэ бүхы арга боломжотой байгаа. Жэшээнь, № 2 бригадые (бригадирынь И. Зайцев) хараад үзэбэл, тад ондоо байдалтай юм. Эндэ мүн лэ 5 плугшад хүдэлмэрилдэг байбашье, ажалайнь дүн бусад бригаданууудтай жэшээлэшэгүй. Тус бригадынхид ажалаа һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар үдэрэйнгөө нормонуудые саг үргэлжэ дүүргэнэ. Тиимэһээ ойрын үдэртэ пар хахалалгынгаа хүдэлмэриие дүүргүүтэй байна.

Колхозой правлени болбол гээгдэнги бригаданудай хүдэлмэриин дутуу дундануудые дары усадхажа, пар хахалалгын хүдэлмэриие ойрын хэдэн үдэр соо дүүргэхын түлөө тэмсэхэ ёһотой.

К. Климов.

Республикын аймагуудта тэжээл бэлэдхэлгын ябаса тухай

БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын мэдээн

1950 оной июлиин 10.

Эзэлһэн һуурянь	АЙМАГУУД	Үбһэ сабшалга (процентээр)	Силос даралга (процентээр)
1.	Курумканай	11,8	—
2.	Байкало-Кударын	7,5	2,6
3.	Кабанскын	6,6	22,9
4.	Яруунын	4,6	8,3
5.	Хэжэнгын	4,3	21,0
6.	Тунхэнэй	3,6	4,3
7.	Хоринн	3,6	1,0
8.	Бичурын	3,0	11,2
9.	Мухаршэбэрэй	2,7	1,9
10.	Прибайкальска	2,4	17,7
11.	Кударын	1,9	3,5
12.	Иволгын	1,9	0,3
13.	Баргажанай	1,1	—
14.	Заиграйн	0,8	0,6
15.	Закаменай	0,4	34,4
16.	Торинн	—	14,0
17.	Кяхтын	—	10,4
18.	Тарбагатайн	—	3,0
19.	Зэдын	—	—
20.	Сэлэнгын	—	—

Сабшалангаа үргэдхэнэ

Арын намаг, Хүлэрэгтын намаг ба Дабаатын намаг гэжэ Яруунын аймагай Баруун Үльдиргын талые бүрхөөһэн үргэлжэ ехэ намагууд хүнэйшье, малайшье ябахын аргагүй нэмхыжэ хэбтэдэг һэн. Эндэхи Кировэй нэрэмжэтэ колхозой адуу мал жэлһээ жэлдэ олошоржо, колхознигууд үбһэ тэжээл улам ехээр бэлэдхэхэ ушартай болоһон байгаа. Үргэн ехэ намагуудай халбайжа хэбтэхыень харахадаа, «Энээниие хатаагаа һаа, ямар ехэ үбһэн хуряагдаха гээшэб, үхэр малдамнай хүрөөд үлэхэл!» гэжэ колхознигууд хөөрэлдэдэг һэн.

Колхознигуудай эдэ хүсэлнүүдынь 1947 ондо колхозник Цырендоржи Сультимовай үүсхэлээр бэелүүлэгдэжэ эхилһэн байна. Тэрэ сагһаа намагтай тэмсэл эршэмтэйгээр ябуулагдажа эхилбэ. 17 километр утатай намаг хатааха канава, 45 километр утатай уһа тарааха канава малтагдаһан байха юм. Мүнөө энэ газарта Кировэй нэрэмжэтэ колхозой 14 хүнһөө бүридэһэн тусхай луговодческо бригада хүдэлмэрилжэ байдаг. Намаг хатаалгын хүдэлмэри байгша ондо дүүргэгдэхээр хараалагдана. Һаяхан, хоёр үдэрэй воскресник эмхидхэгдэжэ, колхознигууд ба албахаагшад хамта 200 гаран хүнүүд энээндэ олоороо хабаадаа. Энэ воскреснигтэ мүн хэдэн автомашинанууд ба Эгэтын МТС-эй хоёр трактор хүдэлмэрилһэн байна. Тиигэжэ, хатаалгын гол хүдэлмэри дүүргэгдэхэ дүтэлбэ.

Үльдиргын энэ ехэ намагай хатаагдаад ба уһалалгын системын байгуулагдаад байхадань, үргэн ехэ сабшалангай ба бэлшээриин газарнууд бии болохоһоо гадна, 1500 гектар сабшалан, 300 гектар бэлшээри, 320 гектар тариаанай газар уһалууриин системээр уһалагдадаг болохо байна. Мүн колхозой ба колхознигуудай огородой газарнууд уһаар таһалдангүй хангагдаха юм.

Ц. Номтоев.

Һурагшадай эдэбхи

Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (Мухаршэбэр) тариалангай ехэ талмайнууд дээрэ бог буртаг үбһэн элбэгээр ургаһан байгаа. Тариаанажалай бригадын бригадир Дашинима Мижитов амаралтада гараһан Октябрьска ба Сутайн долоон жэлэй һургуулинуудай һурагшадта хандаһан байна.

Бригадирай хандалгые эгээн түрүүн һурагшад-комсомолецууд Зэгбэ Гомбожапов, Цыренцу Дашиева, Цыпилма Бадмацыренова болон бусад халуунаар угтаба. Тэдэнэр долоон жэлэй ба нютагай эхин һургуулинуудай һурагшадһаа бригада эмхидхэжэ, полидо гараһан байна. Иигэжэ, комсомолецууд ба пионернүүд тариалангай хойноһоо харууһалгые өөһэд дээрээ даажа абаһан байна. Тэдэнэй жэшээгээр колхозой бүхы үхибүүд бог буртаг үбһэ түүлгэндэ гараһан байгаа. Хэдэн үдэр соо эсэшэгүйгөөр ажаллаһанай эсэстэ комсомолецууд, пионернүүд ба үхибүүд 400 гектар талмайе буртаг үбһэнһөө сэбэрлэбэ. Энэ хүдэлмэриие бригадир Д. Мижитов толгойлоо.

О. Чимитов.

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй инструментальна цехтэ залуу хүдэлмэришэдые һургалга үргэнөөр дэлгэрэнхэй. СССР-эй Верховно Соведэй депутат Е. Г. Курочкин 40 гаран хүниие һургаа. Тэдэнэйнь олонхинь стахановецууд болонхой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Курочкин урдань һурагшад байһан, мүнөө стахановецууд В. Носкова, М. Гаранина (баруун гарһаа) гэгшэдтэ зүбшэл үгэжэ байна.

М. Минеевэй фото.

Уралан нарижуулга үргэдэнэ

Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй үедэ промышленна предприятинуудаар ухаалан зохёолго ба уралан нарижуулга үргэнөөр дэлгэрээ. Эдэ дурадхалнууд үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлэгдэжэ, гүрэнэй хэдэн мянга миллион түхэриг мүнгэн арбилагдана, үйлэдбэриин бүтээсэ ехээр дээшэлнэ.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод һүүлшын 4 жэл соо заводой хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө ороһон 1450 дурадхалнуудые үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлээ. Гансахан 1949 ондо оруулагдаһан уралан нарижуулгын 1135 дурадхалнуудһаа 465-ниинь үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ, 4 миллион хахад түхэригэй арбилалта гүрэндэ үгэһэн байна.

Заводой ухаалан зохёогшод ба уралан нарижуулагшад хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые механизациилгада, детальнуудай техническэ процессүүдые һайжаруулгада горьтой ехэ туһаламжа хүргэнэ. Тэдэнэр өөһэдынгөө творческо ажалаар паровоз ба вагонуудай заһабариин шанарые һайжаруулна, түргэдхэнэ.

Уралан нарижуулагшад нүхэд Торсон, Рабданов, Кожевников гэгшэд шудхагдаха детальнуудай хэбые бэлэдхэлгээр, пружинна түмэр хатаалгаар дурадхалнуудые оруулжа, детальнуудай өөрынь үнэ сэнгые ехээр химдаруулаа. Заводой дирекци ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын хүдэлмэридэ ехэхэн анхарал хандуулна. Эдэ дурадхалнуудай үйлэдбэри дээрэ ямараар нэбтэрүүлэгдэжэ байһан тухай харалга һара бүхэндэ үнгэргэгдэнэ.

Предприятинуудай, цехүүдэй хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд уралан нарижуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха зэргэтэй. Энэ хадаа хүндэ хүшэр хүдэлмэринүүдые механизацилха ба хүдэлмэришэдэй хүсые алмаха ябадалда туйлай ехэ удхашанартай.

И. Пассек.

ТИПОГРАФИИН СТАХАНОВЕЦУУД

Бабушкин городой типографиин коллектив июнь һарынгаа үйлэдбэриин түсэбые 119 процент дүүргэбэ. Тус коллектив 7 һарынгаа түсэбые дүүргээд, мүнөө августынгаа түсэбтэ оронхой.

Типографиин түрүү стахановецууд печатник Еранский, наборщигууд Каткова, Еранская гэгшэд үдэрэйнгөө нормые 150 процент дүүргэнэд.

Д. Обухов.

Манай театр гастролиин үедэ

Бурят-Монголой Ленинэй орденто гүрэнэй оперо ба баледэй театр хүршэ городуудтаа гастрольдо үнинэй гаранхай. Манай театр Красноярск городто хоёр һара тухай болоо. Тиихэ зуураа 41 спектакльнуудые табижа, 28000 ажалшадые хабаадуулһан байна. Мүн театрын артистнар сэрэгэй частьнуудаар хэдэ хэдэн шефскэ концертнүүдые табиһан ба городой уранһайханай самодеятельностиин кружогуудта туһаламжа үзүүлһэн байна.

Ажалшадта гүнзэгы идейнэ, уранһайханайнгаа талаар түгэс спектакльнуудые харуулхын ба театрынгаа хүдэлмэриин дутуу дунда зүйлнүүдые элирүүлхын тулада театр харагшадай конференци үнгэргөө. Энэ конференци дээрэ Красноярск городой мединститудай профессор, лесотехническэ институдай студентка, түмэр замай ахалагша диспетчер ба бусад эдэбхитэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр Бурят-Монголой искусствын түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай хэлээ. Гадна, баледэй артистнарай үсөөн дээрэһээ нэгэ хүн хэдэн рольдо наадаха баатай боложо, спектаклиин шанар доошолуулна гэжэ зүб тэмдэглээ.

Мүнөө үедэ оперо ба баледэй театр Иркутск городто ерэжэ, «Байкал дээрэ» гэжэ спектакляар гастролёо эхилбэ. Иркутскда театр август һара болотор байгаад, һүүлээрнь Чита город гараха юм.

Театрын артистнар шадабаритайгаар сценэ дээрэ наадажа, театр харагшадые ехээр урмашуулан баясуулна. Илангаяа Б. Балдаков, К. Языкова, Н. Садовский, С. Оксенкруг, Н. Сычев, Ц. Бадмаев, Л. Сахиянова, Д. Кириченко гэгшэдые дурсагдагша городуудай ажалшад халуунаар угтаһан байна. Манай театр гастрольдо ябабашье, һара бүри репертуараа шэнэдхэнэ. «Галька», «Улаан сэсэг» гэжэ спектакльнууд бэлэдхэгдэжэ байна.

А. Арсаланов,
БМАССР-эй габьяата артист.

Хонхолойн лектори

Тарбагатайн аймагай Хонхолой тосхондо колхозно лектори жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Колхознигуудта уншагдаха лекцинүүдэй тематикань лекторскэ группын зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ, лекцинүүд түсэбэй ёһоор үнгэргэгдэнэ.

Уласхоорондын оршон байдал тухай, научно-популярна темэнүүдээр, мичуринска агробиологи тухай лекцинүүд колхознигуудта олоор уншагдана. Үнгэрэгшэ май, июнь һарануудта тиимэнүүд темэнүүдээр 18 лекцинүүд уншагдаа.

Һаяхан тэндэ лекторнүүдэй семинар болоо. Тус семинарта хабаадагшад методическа заабаринуудые абаһан ба һонин лекцинүүдые шагнаһан байна.

Д. Хилтухин.

Бригадын эршэтэй ажал

Хори, Заиграйн хабсагай үндэр хадануд, нэлэнхы гоё губинуудай дундуур эрье тойрон, нуга нугалан урдаһан Үдэ голой эрьеэр модо урадхуулагшадай ажал эршэмтэйгээр дэлгэрэнхэй. Эндэ ажаллажа байһан ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд, колхознигууд-сезоннигууд Эхэ оронойнгоо шахтануудта, шэнэ барилгануудта, түмэр замуудта хэрэгсэлэй модо элбэг ехээр эльгээхын тула үдэр һүнигүй оролдоно.

Модо урадхуулагшадай дунда үнгэрэгшэ үбэлэй модо бэлэдхэлэй сезон соо модо отологшоор, шэрэгшээр, таллуулагшаар хүдэлмэрилжэ, хурдан ажалаар хүндэтэй, мэргэн мэргэжэлээр магтаалтай болоһон зонууд олон. Үбэлдөө үбдэг тулама саһа умбажа, электрохюрөөгэй хүсэ мэдүүлэгшэд мүнөө үбсүүндээ хүрэмэ голые ойможо, трактор, хүшүүргын шадал харуулжа, барилгын модонуудые багса багсаар, бүлэг бүлэгөөр урадхуулнад.

Энэ зунай модо урадхуулгын сезон соо модо урадхуулагшадай урда тон харюусалгатай зорилгонууд табигдана. Онохойн модоной комбинадай гаваниин коллективэй урда табигдаһан зорилгонуудһаа жэшээ абаябди. Энэ коллектив 1949 онойхидо орходоо гурба дахин ехэ хэмжээнэй модо уһанһаа гаргаха юм. Тэрэнэй жэшээгээр модо урадхуулагша бүхэнэй хубита ажалынь гурба дахин ехэ болоһониинь лабтай. Энээниие бэелүүлхэ арга нүхэсэлнүүд модошодто хүсэд олгогдонхой. Шэнэ шэнэ оньһото механизмууд тэдэнэртэ үгтөө. Ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ шэнэ арга методүүдые тэдэнэр шудалаа.

Тиин Онохойн модошод эмхитэй ажалаараа өөһэдынгөө урдахи зорилгонуудые үлүүлэн дүүргэжэ байна.

Бүрүүл манатай, бүгшэм дулаахан үглөөгүүр һүниин халаанайхид ажалаа тушаана. Бригадир Виталий Степанович Шигин өөрынгөө халаанай хүдэлмэришэдые ажалайнь участогуудта хубаарилан табихадаа, үдэр соо бүтээхэ нормонуудые ябууд ойлгуулна:

—Мүнөөдэр 345 кубометр модо уһанһаа гаргаха даалгабаритайбди. Хүн бүхэндэ 30 гаран кубометр хүртэхэ болоно. Тиимэһээ 40—40 кубометр уһанһаа гаргажа, даалгабаринуудаа үлүүлэн дүүргэебди, —гэнэ.

Урилдаата ажал эршэмтэйгээр эхилэнхэй. Уһанай эрье дээрэ тодхогдоһон тракторай мотор нэгэ үедэ хииганан шангадана, нэгэ үедэ миил жэгдэхэнээр хүүенэ. Түмэр гэнжээр багсалан уюулһан томо томо бревнонууд зулуур дугынуудые дамжан, ябталаатай штабельнуудта абаашагдана. Ажаллажа байһан залуушуул солбон түргэнөөр хүшүүргэнүүдые нугылгажа, хүдэр балсангаа харуулна. Бревнонууд мухарижа, бэе бэеэ нөшэнэ. Эндэл мүрысөөтэ ажалай долгин бүри хүсэтэйгөөр харагдана.

Комбинадай модо уһанһаа гаргадаг талмай дээрэ 19 бригаданууд мүрысэнэ. Эдэ бригаданудай хүдэлмэришэдэй дунда үдэрэйнгөө даалгабариие ехээр үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүд олон юм. Закаменай аймагһаа ерэһэн колхозник нүхэр Балдановай бригада үдэр бүридэ даалгабаряа үлүүлэн дүүргэнэ.

Тиихэдэ, Виталий Шигинэй бригада энэ үдэр үдын эдеэлгэн болотор даалгабаряа дүүргэхэ дүтэлүүлһэн байгаа һэн. Бригадын гэшүүд Дондок Ардаев, тракторист Мурашев, хүдэлмэришэд Екатерина Филиппова, Иван Утенков гэгшэд хахад үдэр соо нормонуудаа үлүүлэн дүүргэһэн байба.

Наранай эльшэ һуларжа, үдэшын һэбшээ эхилнэ. Модо урадхуулагшад халаанайнгаа ажал дүүргээд, энеэдэтэй наадатайгаар таранад. Комбинадайхидай клубай үүдэндэ энэ үдэшэлэн ямар киногой харуулагдаха тухай соносхол хадаатай байна...

Онохойн модоной комбинадай «Хүндэлэлэй Доскада» дүтэлжэ ерэхэдэ, тэрээн дээрэ эрхим ажалаараа алдаршаһан бригаданууд ба түрүү хүнүүдэй нэрэнүүд бэшэгдэнхэй. Доскагай эгээл дээдэ захада В. С. Шигинэй бригада, тэрээнэй 3 хүдэлмэришэдэй нэрэнүүд бэшээтэй. Энэ бригада үдэрэйнгөө даалгабариие 125 процент дүүргээ. Хүдэлмэришэн бүхэн 40 гаран кубометр модо уһанһаа гаргаа. «Ажалдаа шалгарагшадта алдар соло!» гэһэн үгэнүүд эндэ харагдана.

Модо урадхуулагшад энэ магтаалда хүртэхын түлөө, Эхэ оронойнгоо ехэ ехэ барилгануудта хэрэгсэлэй модо улам элбэгээр үгэхын түлөө бүгэдөөрэн тэмсэжэ байна.

П. Хангаев.

К О Р Е Я

(Справка)

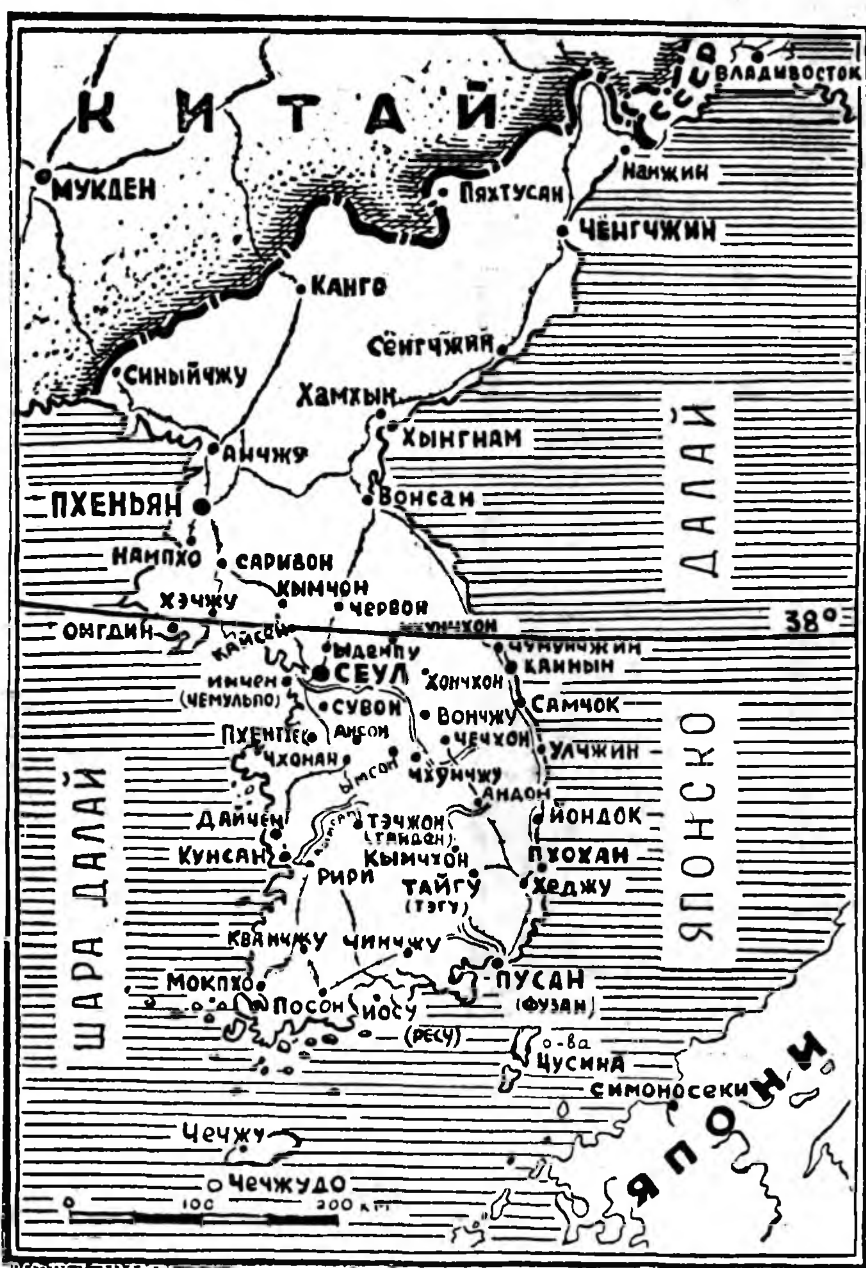

Корея болбол Азиатска материгэй зүүн таладахи Корейскэ хахад аралые эзэлнэ. Гадна Корейскэ хахад арал шадархи хоёр мянга таран жэжэ аралнууд тэрээндэ хабаадана. Кореяын бүхы талмайнь Великобританитай тэнсүүтэй шахуу. Корея болбол хойто талаһаа Советскэ Союзтай ба Хитадай арадай республикатай хилэ нэгэтэй. Далай дээрэхи тэрээнэй дүтын хуршэ Япони болоно. Мүнөө үедэ Кореяын арад зоной тоо 29 миллион тойрон болоно. Тэрээнэй хүн зоной диилэнхинь хүдөө ажалтай юм.

Корея—дэлхэй дээрэхи тон эртэ урдын оронуудай нэгэн мүн. Корейскэ арад болбол, Кореяе мэдэлдэ эзэрхэн абахые һэдэһэн үлэмжэ хүсэтэ хүршэ гүрэнүүдтэ эсэргүү хамгаалалгын хатуу шанга тэмсэлые бүхы түүхэ доторoo ябуулһан байха юм. Эгээл аюултай дайсаниинь Япони байба. Тэрэ хадаа 1910 ондо Кореяын бэеэ даанхай байдалые бүримүһэн үгы хээд, тэрээниие колони болгон өөрынгөө империин составта оруулһан байгаа. Энэ хадаа Дальна Востогто Япони ба Хаанта Росси хоёрые мүргэлдүүлхэ оролдолготой байһан США ба Англиин зүбшөөрэлтэйгөөр хэгдэһэн байгаа.

Японско империалистнууд 40 жэл шахуу Кореядэ эзэрхээ һэн. Тэдэн хадаа Хитадта сүмэрэн орохын ба СССР-тэ эсэргүү дай бэлэдхэхын сэрэгэй-стратегическа плацдарм болгоһон байна. Героическа Советскэ Арми 1945 оной августда японско империалистнуудай Манчжуридахи ба Кореядэхи зэбсэгтэ хүсэнүүдые бута сохёод, корейскэ арадта эрхэ сүлөө олгоһон байха юм.

Советскэ Арми болбол Хойто Кореядэ ороходоо өөһэдынгөө бэеэ даанхай демократическа гүрэн байгуулха аргые кореецүүдтэ олгоһон байна. Хойто Кореяын арад зон засагай органуудые — арадай комитедүүдые сүлөөтэйгөөр һунгаа. Хүдэлмэришэдэй, таряашадай, интеллигенциин ба арадай бусад хубинуудай түлөөлэгшэд тэдэ комитедүүдтэ һунгагдабад.

Урдада японско байһан промышленна предприятинууд, электростанцинууд, түмэр харгынууд, банкнууд ба хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүд корейскэ арадай гүрэнэй зөөри гэжэ соносхогдоһон байна. Хойто Кореяын фабриканууд ба заводууд дээрэ 8 часай ажалай үдэр тогтоогдоһон, социальна страховани бэелүүлэгдэһэн, үхибүүдэй ажаллаха ябадал хоримжологдоһон байна. Японско ёһо журамай үедэ хэрзэгы шэрүүнээр мүлжэгдэжэ байһан корейскэ эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй адли эрхэ абаба. 1946 ондо үнгэргэгдэһэн газарай реформо болбол Хойто Кореяын таряашадые помещигүүдэй хэтэ заяанай дарлалтаһаа сүлөөлбэ. Корейскэ арад эрдэм номдо ба культурада һураха үргэн арга боломжотой болоо һэн. Демократическа эдэ шухалын шухала реформонууд болбол бэеэ даанхай корейскэ демократическа гүрэниие байгуулхын тула бата бэхи үндэһэ һуури боложо үгөбэ.

Урда Кореяын байдал энээнһээ тад ондоогоор тогтоһон байгаа. 1945 оной сентябрьда гэхэ гү, али дүүрэн капитуляци тухай актда Япониин гараа табиһанайнь һүүлээр ороной энэ хубиие американска сэрэгүүд эзэмдэһэн байгаа.

Американецууд болбол Урда Кореяын арадта эрхэ сүлөө бэшэ, харин шэнэ богоолшолго асараа. Тэдэ хадаа японско колониальна аппарат, полициие бүхыдэнь ба урдын колониальна хуулинуудые бүхыдэнь шахуу хуушан хэбээрнь үлөөбэ. США-гэй эзэмдэлгын засагууд болбол арадай комитедүүдэй ажал-ябуулгые хоримжолжо, Сеулдэ сугларжа корейскэ арадай республикын байгуулагдаһые соносхоһон арадай түлөөлэгшэдэй съездые гамнажа тарааһан байна.

Урда Кореядэхи урданай японско зөөри бүхыдөө американска командованиин гарта ороһон байна. Помещигүүдэй газарые хуряан абалга ба газарай реформо үнгэргэлгэ эрид шууд хоригдоһон байгаа.

1945 оной декабрьда болоһон СССР-эй, США-гэй ба Англиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй московско зүблөөн дээрэ американска түлөөлэгшэд болбол бэеэ даанхай корейскэ гүрэн байгуулхые арсаһан байгаа. Тэдэнэр хадаа бодото дээрээ Кореяе «подмандатна» территори болгохо удхатай түсэб табиһан байха юм. Корейскэ арадай национальна эрхэнүүдые эрид шууд хамгаалһан Советскэ Союзай түлөөлэгшэд болбол Кореяе шэнээр дарлалтада оруулха американска энэ түсэбөй буруушаагдахые баадхаһан байгаа. Тус зүблөөн хадаа СССР-эй дурадхалай ёһоор, советско-американска нэгэдэмэл комисси байгуулха гэжэ шиидхээ һэн. Тэрэ комисси хадаа Кореяын саг зуурын демократическа правительство байгуулха тухай асуудалаар корейскэ демократическа партинуудтай ба общественнэ организацинуудтай зүбшэн хэлсэхэ ёһотой байһан юм.

Американска империалистнууд болбол өөһэдынгөө булимтаралгын түсэбүүдые бэелүүлхын тула советско-американска нэгэдэмэл комиссиин хүдэлмэриие таһалдуулһан байгаа. Тиихэдэнь Советскэ правительство корейскэ арадай интересүүдые хамгаалан иигэжэ дурадхаһан байна гэбэл: 1948 оной эхеэр Кореяһээ американска ба советскэ сэрэгүүдые нэгэн доро гаргаад байхада, США ба СССР-эй туһаламжагүйгөөр демократическа правительствые өөһэдөө байгуулха арга боломжые кореецүүдтэ олгохо.

США-тэй правительство болбол советскэ өнэ дурадхалые абахаяа мүн лэ арсажа, Кореяын арадай зүбшөөлгүйгөөр, баталагдаһан хэлсээнүүдые эбдэжэ, корейскэ асуудалые ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси дээрэ табюулхые туйлаһан байгаа. США-тэй тала баригшадай голосуудай олонхёор ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси болбол «нииткорейскэ правительствода» һунгалта болохые шалгахын тулада «ООН-эй комисси» гэдэгые Кореядэ эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри 1947 оной ноябрьда гаргаһан байгаа. Энэ комиссиин составта Америкэдэ дүтэ оронуудай түлөөлэгшэд оролсожо, тиин тэрэ комисси болбол корейскэ арадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаха США-тэй орган болгогдоһон байха юм.

«ООН-эй комисси» гэдэгээр халхабша хэжэ американска засагууд болбол 1948 оной майда Урда Кореядэ худал хуурмаг «һунгалтануудые» үнгэргөөд, өөһэдынгөө сэрэгүүдэй ба полициин туһаламжатайгаар Ли Сын Манай реакционно «правительствода» засагые барюулһан байна. Корейскэ арадта урбаһан энэ хүн хадаа Холбоото Штадуудһаа Кореядэ асарагдаһан байгаа. Американска засагууд болбол Урда Кореяе американска колони болгоһон хэдэ хэдэн дарлалтын, хүшэр хүндэ договорнууд ба хэлсээнүүдые Ли Сын Манай урбан хулжаһан бүлэгэй туһаламжаар кореяскэ арадта баадхаһан байна.

Оронии бутарган таһалха аюул тудаад байхада корейскэ арад болбол Эхэ оронойнгоо хуби заяае өөһэдынгөө гарта абаха ушартай болоо һэн. Хойто ба Урда Кореяын бүхы гол политическэ партинууд ба демократическа организацинуудай түлөөлэгшэдэй хамтарһан зүблөөн болбол Кореяын Арадай Верховно Суглаанда бүгэдэ-арадай һунгалтануудые үнгэргэхэ гэжэ шиидхэһэн байгаа. Тиин 1948 оной августда тэдэ һунгалтанууд болоо һэн. Урда Кореядэ тэдэ һунгалтанууд нюусаар, американска терророй оршон байдалда үнгэрһэн болобошье, бүхы һунгагшадай 75 процентнь тэрээндэ хабаадаһан байха юм.

Арадай Верховно Суглаанда 572 депутадуул: 360-нь ороной урда талаһаа ба 212-нь Кореяын хойто талаһаа һунгагдаһан байгаа. Депутадуудай олонхинь хүдэлмэришэд, таряашад ба интеллигенциин түлөөлэгшэд байба. Арадай Верховно Суглаан болбол арадай демократическа республика гэжэ Кореяе соносхоод, конституци баталаад, Японидо эсэргүү тэмсэлэй герой ба Хойто Кореяын Ажалай партиин хүтэлбэрилэгшэ Ким Ир Сен түрүүтэй арадай правительствые һунгаһан байгаа.

Арадай Верховно Суглаанай гүйлтаар Советскэ Союзай правительство болбол 1948 оной һүүлдэ Советскэ Армиин сэрэгүүдые Хойто Кореяһээ гаргаһан, корейскэ арадай-демократическа республикые хуулита ёһоор мэдэрһэн ба тэрээнтэй дипломатическа харилсаа тогтооһон байна.

Корейскэ арадай-демократическа республикын бии болоһон ушар ороной бүхы демократическа хүсэнүүдэй единствые бэхижүүлбэ. Ороной хойто талада корейскэ арад болбол Ажалай партиин хүтэлбэри доро ябажа, ажахын ба культурна байгуулалтада элитэ ехэ амжалтануудые туйлаба. Американска эзэмдэгшэдэй ба тэдээндэ алба хэгшэд — корейскэ реакционернүүдэй эзэрхэн зонхилжо байгаа Урда Кореядэ экономическа һандарал, хүдэлмэригүйдэлгэ, үгытэй ядуу байдал дэлгэрэнхэй.

Урда корейскэ реакционернүүдэй бэеэ худалдаһан «правительство» болбол өөһэдынгөө эзэд—американска империалистнуудай заабаряар энэ оной июниин 25-да корейскэ арадай демократическа республикые хэдэн хоногой турша соо усадхажа шадахабди гэжэ һанаад, Хойто Кореядэ эсэргүү дайн байлдаануудые эхилһэн байна. Гэбэшье, уридшалан зохёогдоһон энэ түсэб түрүүшын үдэрһөө эхилэн буруу һүрэжэ эхилһэн байна. Корейскэ арадай-демократическа республика болбол Урда корейскэ засагуудай сэрэгүүдэй атакые гэдэргэнь сохихоһоо байтагай, Сеул ба Урда Кореяын бусад хэдэ хэдэн городуудые американска хүлһэншэдэй гар дороһоо сүлөөлбэ.

Ли Сын Манай террористическэ журамай һандаржа байһаниинь эли болоходо, США-гэй правительство болбол корейскэ арадта эсэргүү дай эхилхэ захиралтые өөһэдынгөө агаарай сэрэг, далайн сэрэг ба хуурай газарай сэрэгүүдтэ үгэбэ.

Кореядэ хэгдэһэн американска зэбсэгтэ интервенци бүхы дэлхэйн оломиллион хүнүүдэй дурыень гутаажа, зэбүүрхэл татаба. Корейскэ арад болбол бүхэдэлхэйн демократическа, антиимпериалистическэ лагериин һайшаал ба моральна дэмжэлгэдэ түшэглэн, Корейскэ арадай-демократическа республикын бөеэ даанхай байхын түлөө геройческаар тэмсэжэ байна.

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

ПХЕНЬЯН, июлиин 11. (ТАСС). Пхеньянска радиогой дамжуулһанай ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөө үглөөгүүр мэдээ толилбо, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Американска зэбсэгтэ хүсэнүүдтэй шэрүүн ехэ байлдаануудые хэжэ Арадай армиин частьнууд дабшалтаяа үргэлжэлүүлһээр.

Хуурай газарайнгаа сэрэгүүдые дэмжэжэ, американска авиаци бомбодолго хэбэ. Гэбэшье, Арадай армиин частьнууд бүхы фронтнууд дээрэ дабшажа үргэлжэлһөөр.

Зүүн эрьедэ американска сэрэгэй корабльнууд амгалан хүн зонтой пунктнуудые бүдүүлиг мууһайгаар буудаба, гэбэшье, тэдэнэр Арадай армиин частьнуудта буудагдан намнагдаа.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин главна командованиин үдэшын мэдээсэл соо иигэжэ хэлэгдэнэ:

Арадай армиин частьнууд бүхы фронтоор дабшалтаяа үргэлжэлүүлбэ. Ымсон (Индзио) город хүдар шэглэн дабшалта хэһэн Арадай армиин частьнууд июлиин 10-най 14 часта Ымсон город ба тэрэ шадарай тосхонуудые сүлөөлбэ. Ымсон городые сүлөөлһэн байлдаануудта дайсанай олон хүн алуулһан ба шархатаһан байна.

Американска авиаци сүлөөлэгдэһэн территори дээрэ Пхентхэ (Хэйтафу), Ичхонь (Рисен), Сувон (Суйген) ба Чхунчжу (Цюсю) городууд ба деревнинүүдые бомбодобо. Хүн зоной дунда алагдаһан ба шархатаһан хүнүүд бии.

Арадай армиин частьнууд «В—29» гэжэ американска 3 бомбардировщигые сохижо унагааба.

Корейскэ арадай-демократическа республикын министрнүүдэй кабинедэй тогтоол

ПХЕНЬЯН, июлиин 10. (ТАСС). Пхеньянска радиогой мэдээсэһэнэй ёһоор, Корейскэ арадай-демократическа республикын урда талада налоговой зүб системые тогтоохын ба хүн зондо ашагдадаг налогые хүнгэдхэхын зорилгоор Корейскэ арадай-демократическа республикын министрнүүдэй кабинет иигэжэ тогтообо:

Лисынмановска марионеточнэ засагаархидаар тогтоогдоһон хүшэр хүндэ налоговой системые Корейскэ арадай-демократическа республикын урда талада үгы хэхэ.

Республикын хойто талада мүнөө бэелүүлэгдэжэ байгаа налоговой системые республикын урда талын (38 параллельһээ урагшаа) сүлөөлэгдэһэн территори дээрэ бөелүүлхэ. Дээрэ заагдаһан системэһээ гадуур налог тохолго хоригдоно.

Кореядэхи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, июлиин 11. (ТАСС). Рейтер агентствын токийско корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, Дальна Востоктохи США-гэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүд июниин 25-һаа хойшо 20 самоледуудые гээбэ гэжэ генерал Макартурай штаб мэдээсэбэ. Һураггүйгөөр үгы болоһон «С-54» гэжэ 5 самолёдууд ба австралийска «Мустанг» гэжэ самолет энэ тоодо ороногүй.

ШАНХАЙ, июлиин 11. (ТАСС). Токиоһоо мэдээсэһэнэй ёһоор, Япониһоо американска сэрэгүүдые Корея руу эльгээжэ үргэлжэлһөөр. Корея руу эльгээгдэжэ байгаа солдадуудай дорой муу зүһэ шарайнь анхарал татана. Корея руу эльгээгдэжэ байһан солдадууд Японидо үлэһэн тыловой частьнуудай сэрэгүүдые харахадаа элдэб мууһайгаар хараадаг ба «халуун газар тээшэ прогулка хэхые» уридаг байна.

Урда Кореяһээ мэдээсэһэнэй ёһоор, американецууд бэхижүүлгэнүүдые бариха ябадалда граждаска хүн зониие, тэрэ тоодо, үхибүүд ба эхэнэрнүүдые ашагладаг байна. Үлэсхэлэн хүнүүдые үглөөнһөө үдэшэ болотор ажаллахые баалана.

Шархатаад плендэ ороһон хойто корейскэ сэрэгүүдтэ американецууд зэрлиг муухайгаар хандана. Шархатаһан хүнүүд халуун наранда олон часаар хэбтэдэг, медицинскэ туһаламжа ба эдеэ хоол абадаггүй, мүн тэдээндэ уһашье уулгадаггүй гэжэ Юнайтед Пресс агентствын кореспондент Миллер мэдээсэнэ.

„Кореяһээ тонилогты!"

ХИТАДАЙ ОЛОНИИТЭ АМЕРИКАНСКА АГРЕССИИЕ БУРУУШААНА

ПЕКИН, июлиин 11. (ТАСС). Профсоюзуудай Бүхэхитадай федераци хадаа «Корейскэ арадые дэмжэхэ недели» үнгэргэхые дурадхаһан телеграммые профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн федерациһаа абаба. Үсэгэлдэр профсоюзуудай Бүхэхитадай федераци хадаа арадай бүхы организацинуудай, демократическа партинуудай ба элдэб газетэнүүдэй түлөөлэгшэдэй суглаа зарлаба. Тайван дээрэхи ба Кореядэхи американска агрессидэ эсэргүү хитад арадай тэмсэлдэ туһалха комитедые байгуулха гэжэ шиидэбэ. Комитедэй составта олониитын 11 организацинуудай түлөөлэгшэд орохо байна.

«Тайванда ба Кореядэ добтолһон американска империалистнуудта эсэргүү хүдэлөөнэй неделиие» үнгэргэхэ гэжэ тус суглаан дээрэ тэрэшэлэн шиидэбэ.

ЛИВАНСКА АРАД КОРЕЙСКЭ АРАДТАЙ НЭГЭН ҺАНАЛТАЙ БАЙҺАНАА МЭДҮҮЛНЭ

БЕЙРУТ, июлиин 12. (ТАСС). Ливанска «Саут Эль-Файха» газетэ Кореядэхи американска агрессиие шүүмжэлэн, иигэжэ бэшэнэ: «Корейскэ асуудалда арабска оронуудай хараа бодолынь ямаршье байгаа һаа, США, Англи ба ООН-эй Аюулгүйн Совет болбол арабска оронуудай дура талархалынь Корейскэ арадай-демократическа республикын талада байна гэжэ мэдэг лэ. Хойто корейскэ сэрэгүүдэй илалтанууд тухай радиогой мэдээсэл бүхэнииень хүнүүд угаа ехэ баяртайгаар хүлеэн абана. Арабууд США-е угаа ехэ зэбүүрхэлтэйгээр харадаг байна».

КОРЕЯДЭХИ АМЕРИКАНСКА АГРЕССИИЕ БУРУУШААНА

БЕРЛИН, июлиин 12. (ТАСС). АДН агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Кореядэхи американска агрессидэ эсэргүү буруушаалай ехэ митингнүүд Баруун Германиин Дуйсбург ба Виттендэ болобо.

БЕЛЬГИИН АЖАЛШАД КОРЕЯДЭХИ АМЕРИКАНСКА АГРЕССИДЭ ЭСЭРГҮҮ ЖАГСАНА

БРЮССЕЛЬ, июлиин 12. (ТАСС). Турнэ городой хүн зон «Кореядэ бельгийскэ солдадууд хэзээдэшье ошохогүй», «Корея—кореецүүдтэ», гэһэн бэшэгтэй олон плакадуудые байшангуудай ба сэрэгэй казармануудай ханануудта няаба.

«Драпо Руж» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, полици хадаа эб найрамдалай тала баригша хэдэн хүнүүдые, тэрэшэлэн компартиин эдэбхитэдые арестовалба.

Кореядэхи американска агресси тушаа Болгарска компартиин ЦК-гэй деклараци

СОФИЯ. июлиин 12. (ТАСС). Кореядэхи США-гэй зэбсэгтэ агресси тушаа Болгарска коммунистическэ партиин ЦК-гэй декларациие мүнөөдэр болгарска газетэнүүд толилбо.

Деклараци соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Корейскэ арадай-демократическа республикада США-тэй зэбсэгтэ бузараар добтолһониинь хадаа агрессиие бэлэдхэхэ ябадалһаа агрессивнэ сэхэ ябуулгануудта США-тэй шэлжэн ороһониие харуулна.

Болгариин хүдэлмэришэн ангиин ба ажалшадай нэрэһээ Болгарска коммунистическэ партиин Центральна Комитет өөрынгөө национальна нэгэдэлэй ба национальна бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадтай нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлнэ, тэрэниие халуунаар амаршална ба национальна зүб хэрэгээ хамагай ойрын саг соо амжалтаар түгэсхэхыень бүхы зүрхэнһөө хүсэнэ.

Кореяһээ тонилогты!

Сүлөөтэ ба бэеэ даанхай Корейскэ арадай-демократическа республика мандаха болтогой! Кореяе,—кореецүүдтэ!

Тайван аралһаа тонилогты!

Американска правительствын империалистическэ агресси үгы болог лэ!

Советскэ Союз түрүүтэй эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерь мандаха болтогой!»

Кореяһээ американска булимтарагшадые үлдэн намнаха!

ПРАГА, июлиин 11. (ТАСС): Корейскэ арадай дотоодын хэрэгүүдтэ хамааралсаһан американска агрессорнүүдые чехословацка арад угаа ехэ зэбүүрхэлээр шүүмжэлнэ. Бүхы Чехословаки дотор олон тоото суглаанууд ба митингнүүд боложо байна. Тэдээн дээрэ хүдэлмэришэд ба албахаагшад хадаа өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадтай нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлнэ. Оломоуцко областиин 40 мянган ажалшадай демонстраци Шумперк городто болоо. Демонстрацида хабаадагшад резолюци абаба. Тэрээн соогоо эб найрамдалда дуратай корейскэ арадта эсэргүү американска империалистнуудай гэмтэ агресси тушаа зэбүүрхэлээ мэдүүлнэ.

Кореядэхи американска зэбсэгтэ интервенцидэ эсэргүү буруушаалай олон тоото резолюцинууд соогоо Чехословакиин ажалшад нэгэн һаналаар иигэжэ мэдүүлнэ:

«Кореяһээ тонилогты!»

«Кореяһээ американска булимтарагшадые үлдэн зайлуулха!»

Голландска ажалшад Кореядэхи американска агрессиие буруушаана

ГААГА, июлиин 11. (ТАСС). Голландиин хүн зон хадаа Кореядэхи американска агрессидэ эсэргүү эрид буруушаал мэдүүлнэ. Корейскэ арадай дотоодын хэрэгүүдтэ американска империалистнуудай хамааралсалгада эсэргүү буруушаалай олон тоото телеграмманууд тус ороной элдэб городууд ба тосхонуудһаа Гаага руу правительствын нэрэ дээрэ эльгээгдэнэ. Арнгемын барилгын хүдэлмэришэд, Утрехтын ажалшад, Геерлехейде городой эхэнэрүүд буруушаал мэдүүлбэ. Голландска ажалшад хадаа өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэжэ байгаа корейскэ арадтай нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлбэ.

Эхэнэрнүүдэй голландска Федераци хадаа Амерсфортын дэргэдэхи Суст райондо суглаа эмхидхэбэ. Тус суглаанда ороной элдэб газарнуудһаа делегацинууд ерэһэн байна. «Кореяһээ тонилогты!» гэһэн лозунгнууд тэдэнэй һуужа ерэһэн автобусуудта бэшээтэй байба.

Хойто Африкын демократическа организацинууд корейскэ арадтай нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлнэ

ПАРИЖ, июлиин 11. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор эб найрамдал хамгаалгын Алжирска комитедэй үүсхэлээр Алжирай элдэб янзын организацинууд, тэрэ тоодо «Демократическа эрхэ сүлөөгэй бадарал», «Алжирска манифестын демократическа союз», Алжирска коммунистическэ парти, мусульман-эхэнэрнүүдэй алжирска Союз, Алжирай демократическа залуушуулай союз хамтарһан иимэ резолюци толилбо.

«Эб найрамдал хамгаалгын корейскэ Комитедэй уряада харюу болгон, эб найрамдал хамгаалгын Алжирска комитет хадаа өөрынгөө бэеэ даанхай байдалай түлөө ба өөрынгөө нэгэдэлэй түлөө тэмсэжэ байгаа героическа корейскэ арадта эсэргүү шэглүүлэгдэһэн американска агрессиие гэмнэнэ.

Иимэ агресси хадаа американска империализмын ба атлантическа пактын тала баригшадай бодото нюурые Азиин ба бүхы дэлхэйн бүхы арадуудта харуулна, дэлхэйн гурбадахи дайнай аюулай ургажа байһаниие тэрэшэлэн харуулна».

Харюусалгатай редактор
Д. Д. ЛУБСАНОВ.

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ ул. Ленина 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн). ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—1.80, зам. отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3.23; отделов партийной и комсомольской жизни культуры и быта—4.52; пропаганды и агитации—7.85; сельского хозяйства промышленности и транспорта—6-84; переводов—3.23; писем трудящихся и информации—6.84 (2 зв.): об'явлений 2.64 (2 зв.); Для междугородных переговоров—16.

Н—02341. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000.